

Katoliški glas

Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Vstanimo iz naše pasivnosti

Čas po Veliki noči nam nudi pri liturgičnem branju predvsem opis dogodkov preobrazbe Jezusovih učencev ter utelešanje Jezusove zamisli o božjem kraljestvu v prvih krščanskih skupnostih. Ko sledimo tem dogodkom, nas preseneča, koliko napora je bilo potrebnega s strani Vstalega, da so učenci končno doumeli pomen njegovega bivanja med njimi in smisel njegovega nauka. V sebi so morali narediti pravi preobrat. Prav je, da se tudi mi prepustimo temu dogajanju in ob njih očistimo svoj odnos do Jezusa in njegovega nauka.

Jezusovo vstajenje in večkratno srečevanje z učenci sta le počasi spreminjala njihovo pojmovanje o Njem in o božjem kraljestvu. Z vsakim pozdravom »Mir z vami« sta dvom in nemir sicer vedno bolj izginjala, a kljub temu se jim je še vedno občasnno vračala misel, da »bo v teh dneh obnovil Judovo kraljestvo«.

Do samega pričevanja pa je bil potreben še zadnji korak. V njih je morala dokončno umreti podoba o Jezusu, ki so si jo sami ustvarili. Jezus ni eden od mogočnejšev tega sveta in zato tudi oni nimajo kaj pričakovati v tej smeri. Od prvega Petrovega govora naprej tudi oni pričujejo za isto stvar kot njihov Učitelj. Še več. Delajo tudi ista dejanja: Peter in Janez pred templjem ozdravita hromelega. Bog življenja in ljubezni se oznanja preko dejanj storjenih v Jezusovem imenu. Za njegov nauk, za njegovo vizijo božjega kraljestva, za Njega so zdaj pripravljene tudi umreti. Tako se zavestno vključijo v božji odreditveni proces. Božje kraljestvo je možno in začel ga je Jezus - Božji Sin. Zdaj morajo oni nadaljevati načeto delo.

Povelikonočni dnevi so prilika, da po naših verskih skupnostih očistimo našo vero pasivne pripadnosti. Najprej je potrebno znova prebuditi zavest pričevanja. Še vse preveč je hromih, slepih, gluhih. Lahko bi bili ozdravljeni. Vendar če bi se pustili odrešiti, bi morali stopiti iz sebe, iz svoje majhnosti. Morali bi delati za druge, preoblikovati medsebojne odnose, vnašati življenje v kulturo smrti in osvobajati ljudi lažnih absolutov. Mnogi se sicer tudi danes prištevajo krščanskemu občestvu, njihova je bolj neka formalna pripadnost. Mnogim je to le možnost za zadovoljevanje določenih verskih potreb, iskanje tolažbe in zatočišče v življenjskih stiskah.

Vsakdo, ki ni pričevalec in graditelj božjega kraljestva, postaja hote ali nehote član anonimne množice kristjanov brez identitete. Ne ve, ne kod ne kam: iz dneva v dan išče novih voditeljev, ki bi mu kazali pot.

Kdor hoče biti Jezusov učenec mora narediti isto pot očiščenja vere od vseh primesi lažnih absolutov, kot so jo prehodili prvi Jezusovi učenci. Postati mora priča božje ljubezni v svetu. V besedi in dejanju. Kot Peter in Janez: »V imenu Jezusovem vstani in hodi.«

Tone Bedenčič

Sv. oče, verno občestvo Vam je blizu!

Ob zadnji nesreči, ki je doletela papeža Janeza Pavla II., se vsi verniki spominjamo vsega trpljenja, ki ga je papež v teh letih doživel. Njegovo trpljenje in njegov nasmeh, ki ju vidimo na sliki, nam vlivata upanje. Papeževa vera v človeka, njegovo čiščenje Matere božje sta nam v pomoč ob vsakodnevnih težavah. Tudi mi se pridružujemo vsem ljudem dobre volje, ki našemu papežu želijo vse dobro.

Politika in šport Novo obdobje za Južno Afriko

Medtem ko so v teku priprave za sestavo nove vlade in Berlusconi hoče potisniti notranje in zunanje kritike in sveto zagotavlja, da v vladi ne bo nobenega fašista, so se umirili revanšistični krogi, ki zahtevajo izničenje Osima in bi radi znova odprli vprašanje vzhodne meje. Bržkone jim je kdo svetoval, naj bodo previdnejši, toda domnevamo lahko, da je to samo taktični, začasni umik, res pa je, da si, razen skrajnejšev, nihče ne želi ponovno odpirati vprašanja Istre in Dalmacije.

Toda konec tedna je minil v znamenju nesrečne avtomobilske dirke v Imoli, kjer sta novinec Ratzemberger in trikratni svetovni prvak Sena umrla v tragični verigi nesreč, ki so terjale tudi več ranjenih. Mnogi se sprašujejo o smiselnosti takih dirk in iščejo vzroke in krivce za nesreče. Prav letos so namreč sprejeli vrsto novosti, da bi izenačili vozila in povečali zanimanje za Formulo 1, toda prav nova pravila in neprilagojenost dirkališča v Imoli so bila vzrok za smrtne incidente. Odtod kritike na račun organizatorjev, ki jih obtožujejo, da se igrajo z življenji pilotov. Nobena igra in noben šport si danes tega ne moreta več privoščiti.

Iz ječe v svodobo in do predsedniškega mesta, tako bi lahko najbolje označili življenjsko pot Nelsona Mandele. Prav v teh dneh so potekale volitve, ki so v Južni Afriki dokončno pokazale, da je življenje med belimi in črnimi ljudmi možno. Čeprav bo rasizem še obstajal in bo v tej nemirni deželi gotovo še veliko gorja, smo zadovoljni, da bo človek, Nobelov nagradjenec, Nelson Mandela predsednik.

Prvomajsko srečanje

Ob prvem maju so sindikati iz Italije, Slovenije in Hrvaške priredili na mejnem prehodu v Škofljici srečanje. Pomembnost tega srečanja je v tem, da so se prvič srečali ljudje ob meji, srečanje pa je toliko bolj pomembno, ker so hoteli vsi prisotni s tem dokazati, da je sožitje ob meji mogoče.

Poezija Ljubke Šorli tudi v italijanščini

Na goriški Pokrajini so v torek, 3. maja, ob 18.30 predstavili pesniško zbirko »Canti spezzati« goriške pesnice Ljubke Šorli. Zbirka vsebuje štirideset v italijanščino prevedenih pesmi, ki jih je izdala založba Braitan. Pesmi je prevedla v italijanščino prof. Diomira Fabjan Bajc. Na predstavitvi zbirke je govoril o pesnici in njenem pesniškem delu, življenju in trpljenju tržaški pisatelj Alojz Rebula. Spregovoril je še furlanski pesnik Celso Macor, ki je tudi prispeval s spremno besedo k zbirki. Pomembnost izdaje pesniške zbirke te izredno občutljive goriške pesnice je poudaril tudi predstavnik založbe Braitan Hans Kitzmüller.

Smrt je postala spektakel

Če človek misli, da je danes še človek, se mora zamisliti ob dejstvih, ki so se zgodile prejšnji teden v Formuli 1. Vsi časniki prinašajo na prvi strani novico o smrti Ayrtona Senne, trikratnega prvaka Formule 1. Vsi pa pozabljajo, da je bila v Imoli že cel teden vrsta nesreč, na katere se nihče ne spomni, kot se ne spomni smrti avstrijskega dirkača in niti čudežne rešitve brazilskega dirkača.

Ob vsem tem se navadnim televizijskim gledalcem vzbuja spoznanje, da je to velik spektakel, kakršnih nismo bili vajeni niti takrat, ko smo gledali bosansko tragedijo, ki jo še gledamo. Ko pa večkrat na dan neposredno vidimo po televiziji, smrt na delu in se televizijska kamera pase po krvi Ayrtona Senne, takrat postanemo zelo občutljivi kot ljudje.

Kot kristjani si ne moremo privoščiti tega spektakla, ker verjamo še vedno v človeka. Denar, pravijo, da je svetla vladar, ampak to ni res. Če človek - kristjan ni sposoben obdržati v sebi niti toliko človečnosti, da ne zmore niti toliko pietete, da bi ne gledal prekletega spektakla, ki ga je videlo devet milijonov ljudi v Italiji, pomeni, da ni več človek.

Upamo, da se to ne bo več dogajalo, ker še vedno verjamo v človeka, ki je bil v Imoli ponižan tako kot Kristus na križu.

Jurij Paljk

Srečanje Familyfest v Postojni

Člani Marijinega dela fokolarov so imeli 10. aprila svoj kongres v Postojni pod naslovom: *Semena skrupnosti za človeštvo tretjega tisočletja kot prispevek za leto družine*. V šolskem središču se je kongresa udeležilo okrog 2500 ljudi. Ljubljanski metropolit dr. Šuštar je srečanju poslal svoj pozdrav in blagoslov.

Program je obsegal govor začetnice fokolarov Chiare Lubich, pričevanja članov Marijinega dela, sv. mašo, zanimivosti v sklopu leta družine in nastop skupine ritmičarjev.

Osebnosti pripovedi članov Marijinega dela so prikazale vitalnost gibanja, konkretno aktualizirano ob doživetjih posameznih parov iz Slovenije, Avstrije, Bosne in Italije ter Rusinov iz Zagreba. Bile so iskrene izpovedi razprtih družin, iztirjenih osebnosti in vsa gniloba družbe, ki podtalno zastruplja šibkost nezavaranosti. Stik s člani Marijinega dela je tem družinam pomagal do ponovnega prerojenja. Kako?

Vzhib zavesti lastnega dostojanstva preizkušenih duš, ki hrepenijo po jasnosti, po čistih odnosih. Želja, da bi zabrisali zavrženost prestanega nasilja po ljudeh in dogodkih. Vabilo k upanju so jim dali člani Marijinega dela, kjer so odkrili solidarnost ljubezni. Zaživeli so izkustvo duhovnih vrednot in razumeli, kaj pomeni biti sprejet in postati drug drugemu dar.

Slišali smo dramatično pripoved matere, ki je po mnogih letih v kinu slučajno prepoznala lastnega sina iz prvega zakona. Napeto pričevanje muslimanskega šolnika iz Bosne, njegove žene, slovenske vzgojiteljice, in enkratno zgodbo Afričana, poročenega s slovensko zdravstveno delavko in toliko drugih pričevanj na meji človeške vzdržljivosti.

Govoriti o sožitju uglasenem na strune ljubezni, stopiti v njihov duhovni svet in si nadomestiti družino ni lahko. Treba je računati tudi s pomivanjem posode in z drugo tako prozo vsakdanjega življenja.

Žena Afričana je po obisku moževe družine v Afriki izjavila, da ne gre brez labirinta dvomov in bolečih puščic, ki so strašile iz dneva v dan. Prilagodila se je njihovi hrani, pila bananino vino, se sporazumevala z gibi in mimiko in končno priznala, da je jezik ljubezni veljaven za vse veroizpovedi, na vseh zemeljskih

vzporednicah. Njihovi čudoviti trije sinovi so ob privzgojenem Marijinem delu slikovito dopolnili pričevanje staršev. Skupina ritmičarjev je simbolično prikazala družbo v hlastanju po užitkih do končnega prepada in očiščenje v duhovni prenovi.

Opuščam ostala pričevanja, a že samo ta osmislijo gibanje fokolarov, ki se je razširilo po vsem svetu. V osrednjem bogoslužju so somaševali trije duhovniki, devet pa jih je v zgladnem redu delilo sv. obhajilo.

F.V.

Novoproglášena blažena Gianna Beretta Molla

Mož pripoveduje o svoji ženi svetnici

V prejšnji številki smo poročali, da je v preteklem mesecu Janez Pavel II. proglasil za blaženo ženo in mater Gianna Beretta Molla, ki je umrla leta 1962 v 39. letu starosti. Vedela je, da ima hudo bolezen na maternici, rešila bi se le s tem, da bi se odpovedala rojstvu otroka. 21. aprila tistega leta se je namreč rodila Emanuela, sedem dni kasneje pa je njena mati umrla za septičemijo.

Tako se je mož Pietro Molla izrazil o svoji ženi: »Če hočem biti iskren, se nisem nikoli zavedal, da imam ob sebi svetnico. Mene in otroke je vedno nagibala k neprestanemu iskanju sreče, prej duhovne, a tudi materialne. Pri nas ni bila samo molitev, ampak tudi zabava in predvsem iskanje medsebojne odločitve (...). Verjetno se je zavedala

V družini ni samo veselja. Lepo je tudi takrat, ko pride po joku tiha sreča. Tista sreča, ki napravi iz družine osnovno celico življenja.

svoje usode, toda s tem se ni odpovedala ovrednotenju vsakega trenutka svojega obstoja. Mesec pred smrtjo, kadar sem moral zaradi službe v Pariz, mi je naročila: »Prinesi mi modne revije, ker, če me bo Bog rešil, se hočem sprostiti (dobesedno sfogarmi).« Bog je hotel drugače. Zapustila me je s temi zadnjimi besedami: »Ko bi vedel, kaj pomeni umreti in pustiti tukaj štiri otroke in moža!« S tem, da jo je Cerkev proglasila za blaženo, ni hotela poveljati mističizma asketske osebe, temveč veselo krščanstvo laične osebe.

Gianna je dala vsem s svojo smrtjo posebno moč, ki naj postane last mnogih, začeni, kakor je razvidno, pri njenih dragih.

Praznovanje pravoslavne Velike noči

Letos so pravoslavni kristjani praznovali Veliko noč precej pozno in sicer 1. maja. Velikonočni obredi so potekali tudi v Trstu, kjer živita dve močni in znani pravoslavni skupnosti, srbska in grška. Obredi so se pričeli na Veliki petek, ko sta se skupnosti spomnili Kristusovega trpljenja in smrti, nadaljevali pa na Veliko soboto (30. aprila) zvečer, ko so proslavili Jezusovo vstajenje od mrtvih. Zlasti obred v srbsko-pravoslavni cerkvi sv. Spiridiona je bil posebno sugestiven, saj sta se opolnoči odvijala vstajenjska procesija in obred, ki ju je vodil paroh Radović. V nedeljo, 1. maja, zjutraj pa je bila slovesna velikonočna liturgija. Velikonočnih obredov pri sv. Spiridionu se je v tistih dneh udeležilo veliko število srbsko-pravoslavnih vernikov. Obrede je seveda spremljalo petje ekumenskega zbora pod vodstvom dr. Zorka Hareja.

Cerkev ni foto-studio

Pritožbe prihajajo od več strani: od duhovnikov in vernikov. Ob dnevih prvega sv. obhajila, birme, predvsem pa poroke fotografirajo večkrat motijo med obredom s stalnim premikanjem, tv-kamerami, osvetljavo. Motijo obred in vernike zlasti pri molitvi.

Dokumentacija je pri poroki važna in sama po sebi pozitivna, ravno zato nima pomena, da fotograf fiksira trenutke, ki niso pomembni. Slikanje postane spomin, zato je primerno snemati le najvažnejše trenutke obreda. To nekateri fotografirajo sicer znajo dojeti, nekateri pa pretiravajo in se vedejo, kot da bi bili v studiu. Eni motijo ne samo s slikanjem, ampak celo z držo telesa.

Navodila v nekaterih škofijah so jasna, kar velja na splošno, zato mora biti vse v okviru zadržanosti in resnosti. Z dobro voljo pa se vse naredi.

V nekaterih škofijah so celo sklicali vse zainteresirane fotografe in jim razložili norme vedenja: v primeru motenja se jim lahko odvzame pravica fotografiranja. Duhovniki bi morali biti bolj odločni in zahtevati spoštovanje pravil.

To sicer velja tudi za udeležence (sorodnike in prijatelje), ki prisov

stvujejo obredu, a niso bili že dolgo v cerkvi...

Odločno preprečujemo vsako pretiravanje!

Birma v Rodiku

V nedeljo, 24. aprila, ob 16. uri je bila v Rodiku birma. V farni cerkvi, ki je bila za to priložnost premahna, da bi sprejela vse vernike, se je zbralo 40 otrok iz domače in bližnjih župnij, njihovi botri, pevci in drugi verniki. Med birmanci je bilo tudi nekaj otrok iz bližnjih begunskih skupnosti.

Škofa dr. Metoda Piriha so pred cerkvijo pričakali in pozdravili predstavnik birmancev. Nato je bila slovesna sv. maša, ki so jo poleg g. škofa darovali številni duhovniki iz bližnje okolice in Trsta. Pel je domači pevski zbor pod vodstvom Edija Raceta. Škof Piriha je v homiliji spomnil, da letošnja birma sovpada s pastirskim obiskom rodiške in drugih župnij. Vernikom je razgrnil nekaj podatkov in statistik o stanju krščanstva v teh krajih. Zahvalil se je prejšnjemu župniku g. Lojzetu Kržišniku za opravljeno delo in pohvalil sedanjega župnika Milana Preglja. Nato je razmišljal o sv. birmi in zaželel, da bi prejem tega zakramenta ne bil zaključek, ampak začetek krščanske poti. Staršem je priporočil, naj zaupajo dušnim pastirjem in njihovim duhovnim pobudam, ki so za versko rast mladih nujno potrebne, saj gre v sodobnem svetu naša vera skozi veliko večje preizkušnje kot nekoč.

Homiliji je sledil obred sv. birme, nato pa se je sv. maša nadaljevala. Birmanci in njihovi botri so se še nekaj časa po njej zadržali v prijetnem vzdušju z g. škofom in ostalimi duhovniki. Tudi lepo in sončno vreme je prispevalo, da je bil v Rodiku ta dan res lep in doživet verski praznik.

ž.č.

Božja beseda je kakor kruh...

8. maja

6. velikonočna nedelja

»Vas pa sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta« (Jn 15,15)

Evangelist Janez nam v svojem evangeliju posreduje Jezusova najbolj intimna doživetja. Ker četrti evangelij na nek način dopolnjuje prve tri, sinoptične evangelije, si evangelist Janez vzame dovolj časa in prostora za opis Jezusovega notranjega doživljanja. Izbira samo tiste dogodke in tista srečanja, ki nam razodevajo moč

Jezusovega notranjega sveta.

Evangelij 6. velikonočne nedelje je tipičen primer sprehoda po Jezusovem notranjem svetu, med bogastvom njegove človeške topline in med veličino njegove božje osebe. Govori prijateljem, tistim, ki jih je »izbral in postavil«, da gredo in obrodijo sadove božjega kraljestva (prim. Jn 15,16). Uporablja izbrano

besedo: prijatelji. »Ne imenujem vas več služabnike, ker služabnik ne ve, kaj dela njegov gospodar; vas pa sem imenoval prijatelje, ker sem vam razodel vse, kar sem slišal od svojega Očeta« (Jn 15, 15).

Z izbranimi prijatelji, sodelavci, apostoli želi deliti najglobljo in najbolj intimno versko izkustvo, doživetje Boga kot Očeta. Prav citat, ki smo ga izbrali za moto tega razmišljanja, nam nakaže Jezusovo zadnjo skrivnost, to je stalen in zaupen stik z Bogom, ki je predvsem ljubeči in skrbni Oče. S tem Jezus svojim prijateljem ne daje le sebe. Ko se razodeva in daje izbranim prijateljem, razodeva in posreduje Boga samega. Omogoča, da njegovi najbližji sodelavci doživijo Boga kot dobrega Očeta. V tem doživetju je zaupanje, predanost, simpatija, ljubezen, občutek popolne eksistencialne varnosti.

Ko sem se pogovarjal s skupino mladih kristjanov, so mi zaupali, kako jih v naših skupnostih in v Cerkvi moti anonimnost. Ko se zbiramo k bogoslužju in ko molimo, smo preveč formalni, neosebni. Ne dopuščamo, da bi prišli do izraza kot osebe s svojim lastnim čutenjem, razmišljanjem, verovanjem. Pripomnili so tudi, da jim ni še nihče pomagal vero razumeti, sprejeti in jo živeti v luči njihovega lastnega, osebnega izkustva v smislu najgloblje vsebine krščanstva: sinovskega odnosa z Bogom, popolne predanosti Bogu, ki nas vodi kot dobri Oče.

Jezus je prav to želel posredovati svojim učencem. V vsaki krščanski skupnosti bi se moralo dogajati prav tako razodevanje, pričevanje za Boga Očeta, ki domuje v srcih in v življenju Jezusovih učencev, današnjih kristjanov.

Še eno misel nam narekuje Jezu-

sov stavek, vodilo pričujočega razmišljanja. Pri tem povzemam občutja mladih iz prej omenjene skupine. Tožijo se, da so v naših skupnostih sprejeti le kot »pomočniki« in ne kot sooblikovalci skupnega življenja. Zlasti duhovnikom veljajo Jezusove izbrane, tople in prisrčne besede: imam vas za prijatelje. Ali si duhovniki znamo ustvariti krog sodelavcev, ki niso zgolj pomočniki, v službi samo naših vizij in načrtov, ampak takih, ki so predvsem prijatelji, enakovredni sopotniki v hoji vere, iskalci novih poti k istemu cilju, ustvarjanju božjega kraljestva? Ali jim damo dovolj prostora za uresničitev njihovega osebnega in skupnega zorenja? Smo za koga pripravljene iti tako daleč, kot je šel Jezus: »Dati življenje za svoje prijatelje« (Jn 15, 13)?

Zvone Štrubelj

POGLED V SLOVENIJO

Smolnikar je bil agent, levica pritiska, odločno z Italijo

Janez Povše

Poročali smo že o nenavadnih razmerah v Sloveniji, kjer še naprej traja nejasno stanje z zelo maloštevilnimi razrešitvami. Da je to nekaterim še kako v prid, pričča nedavna izjava predsednika vlade Janeza Drnovška, ki trdi, da nekateri neodgovorno »vržejo v politični prostor afero, potem pa jo pustijo nerazrešeno«. V tej izjavi je gotovo dosti arogance, če se le spomnimo afere Hit, afere z orožjem in afere z odstranitvijo obrambnega ministra Janše. Našteli smo vsaj tri, bilo pa jih je in so v veljavi še številne druge, za vse pa je značilno, da jih odgovorni organi z vlado na čelu ne znajo ali nočejo razrešiti. Drnovškova izjava je cinična tudi zato, ker namiguje na neresnično ozadje afer, toda Hit je dejstvo, mariborsko orožje je dejstvo in sumljiva odstranitev Janše je tudi dejstvo. Predsednik vlade se očitno teh pojavov, ki - mimogrede - nepojasnjeni izjemno škodujejo Sloveniji, ni niti lotil, v bistvu pa bi jih moral razjasniti v prvi vrsti on sam. To še toliko bolj, ker je v aferi Janeza Janše prišlo do dramatičnega preobrata. Kot je znano, je bil Janez Janša odstranjen zato, ker so njegovi agenti prekoračili pooblastila, ko so se lotili civilista Smolnikarja. Poudarek je na civilistu, ker bi bila v primeru dejstva, da bi bil Smolnikar polnopravni agent, zadeva povsem drugačna. In to se je zgodilo: sedaj je uradno potrjeno, da je bil Smolnikar v trenutku incidenta kriminalistični agent Ministrstva za notranje zadeve, ki mu načeluje Ivo Bizjak. Janez Janša se je ob tej novici upravičeno vprašal, kaj bo sedaj rekel Drnovšek, ki je predlagal njegovo odstranitev zaradi napada na civilno osebo; kaj bo sedaj rekel Igor Bavčar, ki je v imenu Odbora za varstvo človekovih pravic podpisal izjavo o nevzdržnem zadržanju Janše, ki je napadel civilista; in kaj bo končno izjavil minister za notranje zadeve Ivo Bizjak, ki je imel ali ima v službi agenta Smolnikarja. Odgovoril ni seveda nihče in kot bi se morale stvari v normalno delujoči državi sedaj postaviti na pravo mesto, tako tvegamo trditev, da se ne bo v Sloveniji nič takšnega zgodilo: prveč znakov je, ki kažejo, kako se razmere vse manj urejajo oziroma kako se tako imenovana pravna situacija v Sloveniji trenutno slabša. Upati je, da se bo tovrstna smer razvoja dogodkov in moralnosti družbe zaokrenila v nasprotno smer, sicer si lahko obetamo manj demokratične čase.

Levica je očitno opogumljena zaradi razvoja dogodkov: Janez Janša je odstranjen, opozicija je v tem trenutku razbita, zato se je takoj lotila pritiska na dvoje ustanov, ki združujeta visoko človeško in politično moralo. Obregnila se je ob sobotno anketo TV Slovenije, verjetno zaradi precej neugodnega mnenja o predsedniku države Milanu Kučanu. Večina vprašanih je npr. menila, da ne obstajajo zaostrene razmere in da Slovenija ni na robu izrednega stanja, na kar je Kučan namigoval v Novi Gorici. Kar 71% vprašanih je menilo, da bi moral predsednik Ku-

čan dokazati svoje sume, ne pa da o njih molči. Skoraj enako število je tistih, ki menijo, da predsednik države je oziroma ni s svojim štabom vpleten v afere in ne nazadnje tudi v zadevo Smolnikar. Kar 60% jih je menilo, da bi moral predsednik Kučan resnično odgovoriti na vprašanja, ki bi mu jih postavljali poslanci, prav tako je večji del menil, da bi moral biti predsednik države v večji meri odgovoren parlamentu. Na udaru je tudi Cerkev, saj je Alojzij Šuštar obiskal skupino, ki je izvajala gladovno stavko v Cankarjevem domu, nekaj kasneje pa je iz visokih cerkvenih krogov prišla izjava proti osrednjima levima strankama.

Razveseljivo pa je, da je zunanji minister Lojze Peterle zelo odločno izpostavil stališče Slovenije do prihodnje italijanske vlade in v bistvu napovedal samozavestno, vendar odprto držo v odnosu na Italijo, s katero bo morala Slovenija razrešiti celo vrsto vprašanj. Na vsak način je to stališče, ki smo ga lahko veseli tudi v zamejstvu in kateremu bi se morali čimprej priključiti. Jasno je namreč, da z novo italijansko politiko pogovori ne bodo lahki, dogovori pa še manj.

Tajnik SSK pisal Scalfaru, Berlusconi in Bossiju

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji kot edina od priznanih manjšin v državi še vedno ne uživa primerne zaščite in sploh nima urejenega pravnega statusa. Italija v njenem primeru ne izvaja določil 6. člena lastne ustave kot tudi ne številnih mednarodnih obvez (sporazumi med Italijo in bivšo Jugoslavijo, resolucije Evropskega parlamenta, dokumenti Sveta Evrope ter KEVS-a, itd.). Ta neurejeni položaj pa ne predstavlja samo krivice do pripadnikov slovenske manjšine in do skupnosti kot take, temveč objektivno prispeva k njeni postopni asimilaciji, kar siromaši širši prostor, za katerega bi morala slovenska manjšina predstavljati pomembno obogatitev.

Ob začetku nove zakonodajne dobe, ki bo po vsem sodeč pomenil tudi začetek novega obdobja v zgodovini Italije, je politični tajnik stranke Slovenske skupnosti pred dnevi naslovil na predsednika republike Oscarja Luigijsca Scalfara, na predsednika gibanja Forza Italia (in sedanjega mandatarja za sestavo nove vlade) Silvia Berlusconi in na glavnega tajnika Severne lige Umberto Bossija pisma s pozivom, naj se v okviru svojih pristojnosti in po svojih močeh zavzamejo, da bi končno prišlo do odobritve pravičnega zaščitnega zakona, ki naj bi bil v skladu z republiško ustavo in z mednarodnimi obvezitami Italije. Breclj v pismih poudarja, da gre za dolg, ki ga prva republika ni spoštovala, in izraža pričakovanje, da ga bo čim prej druga. »Na tak način«, je zapisal tajnik Slovenske skupnosti, »bi zadostili pravici, kakor bi tudi utrdili mirno sožitje ter dobrososedske odnose zlasti v obmejnem prostoru. To bi tudi utrdilo

Posledice razkola v Istrskem demokratskem zboru (IDZ) dobivajo vse globlje in jasnejše oblike. Na tiskovni konferenci v Puli sredi aprila sta namreč dva bivša (izključena) prvaka IDZ, Ivan Herak in Elio Martinčič, napovedala ustanovitev nove istrske regionalistične stranke. Zavzemala se bo sicer tudi za lokalno avtonomijo, vendar za razliko od IDZ na celotnem državnem teritoriju, da podlagi političnega boja znotraj ustavnih Hrvaške in ob pomoči

ugled Italije v tem pomembnem delu Evrope v času, ki je iz več razlogov posebno delikaten.« Breclj v pismih nadalje pripominja, da je Republika Slovenije v marsičem zgledno zaščitila italijansko in madžarsko manjšino, ki živita na njenem ozemlju, saj so jo evropske oblasti zaradi tega celo pohvalile.

Pismom Scalfaru, Berlusconi in Bossiju je tajnik Slovenske skupnosti priložil kopiji zakonskega predloga, ki je bil predložen 22. oktobra 1993 v poslanski zbornici s številom 3276, in zakonskega osnutka, ki je bil predložen 23. decembra 1993 v senatu s številom 3276. Gre za predloga za zaščito slovenske manjšine, ki izhajata iz enega in istega prvotnega besedila, ki so ga skupno izoblikovale vse najpomembnejše politične in družbene komponente Slovencev v Italiji. Breclj pripominja, da gre za uravnovešeno besedilo, kot je mogoče razbrati že iz široke pahljače političnih strank, katerim so pripadali zlasti predlagatelji v senatu. Besedilo je tudi v skladu z današnjimi evropskimi standardi o varstvu manjšin. Zato bi bilo zaželeno, da bi ga nova vlada osvojila.

SSK se je srečala s predstavništvom Union Valdotaïne

Predstavništvo Union Valdotaïne, ki sta ga sestavljala predsednik deželne svete Doline Aoste Francois Stevenin in poslanec v rimskem parlamentu Luicien Caveri, sta se v preteklih dneh sestala v Trstu z glavnim tajnikom SSK Martinom Brecljem in sprednikom tržaškega pokrajinskega sveta SSK Jožetom Škerkom.

Na srečanju je bila poudarjena potreba po uveljavitvi takšne politike v Italiji, ki naj bi spoštovala pravice narodnostnih manjšin, se zavzemala za mirno sožitje ter za sodelovanje s sosednjimi državami. V tej zvezi sta obe strani izrazili tudi zaskrbljenost zaradi političnega položaja, ki je v zadnjih časih nastal v državi in v katerem se pripravljata na vstop v vlado politična sila, ki se je vselej odprto sklicevala na fašizem in vodila protimanjšinsko politiko.

Predstavniki obeh strank so se strinjali, da je potrebno okrepitev na vseh ravneh sodelovanje med političnimi strankami narodnostnih manjšin v Italiji. Konkreten izraz tega skupnega hotenja bo tudi lista Federalizem, pri oblikovanju katere sodelujeta tudi Union Valdotaïne in SSK. Programi in kandidati te liste, kateri so pristopile še druge manjšinske stranke in avtonomistična gibanja, so bili v teh dneh določeni na skupnem sestanku v Milanu.

Novi premiki na istrski politični sceni

Milan Gregorič

političnih zaveznikov v hrvaški opoziciji. Stranka bo tudi ostala zvesta načelom sožitja, večkulturnosti in večjezičnosti Istre ter zaščite manjšin. Glede krivic, ki so jih povzročile povojne nacionalizacije, bo zagovarjala vračanje imetja prizadetim, tudi optantom, vendar predvsem v obliki odškodnine in izjemoma tudi v naravi, kjer okoliščine to dopuščajo. Predsednik vlada-joče IDZ Ivan Jakovčič je sicer poudaril, da »pojav nove stranke utrjuje demokracijo«, da pa v tem konkretnem primeru pomeni hkrati »klofuto istrskemu narodu«. Predsednik županijske skupščine Damir Kajin, tudi izdezejevec, pa je zajedljivo pripomnil, »da je istrstvo nove stranke diktirano iz Zagreba« in da Istranom ne bo težko »prepoznati pravih nagibov njene ustanovitve«. Na tiskovni konferenci je Jakovčič tudi posvaril italijansko desnico, da se bo njegova stranka »z vsemi sredstvi zoperstavila spreminjanju meja, predvsem tistih v hrvaški Istri(?)«, so pa hkrati izrekli naklonjenost »za revizijo vseh dosedanjih bilateralnih sporazumov z Italijo, vključno z Osimskim (!). Spričo nekaterih ostrih reakcij v zvezi s to izjavo so v naknadnem sporočilu pojasnili, da je bila pri tem mišljena posodobitev sporazumov, ker bi jih naš čas povozil.

Drugi, izredno odmeven dogodek na istrski politični sceni je bila nedavna ustanovitev Sveta za Istro pri predsedniku Republike Hrvaške. Njegova vloga naj bi bila svetovalna »na področju kulturne in gospodarske problematike ter drugih vprašanj, pomembnih za razvoj Istre.« Svet zaenkrat šteje 17 članov, med katerimi so predvsem ugledni javni, kulturni in znanstveni delavci in strokovnjaki, dva vidna cerkvena dostojanstvenika in en pripadnik italijanske manjšine. Predseduje mu reški nadškof v pokoju Josip Pavličić, podpredsednika pa sta zgodovinar

dr. Miroslav Bertoša in književnik Milan Rakovac. Dogodek je izredno odjeknil tako v hrvaški kot tudi italijanski javnosti. Prevladujejo trezne ocene, da predstavlja imenovanje Sveta vendarle dolgo pričakovano priznanje posebnosti istrskega polotoka. Seveda jih spremljajo tudi uganjanja in bojazni, da bi se Svet ne sprevrgel v obliko »komisariata« oz. »prisilne uprave«. Še zlasti so glasni jastrebi iz vrst IDZ, ki napovedujejo, da sodi to dejanje v okviru priprav za razpust županijske skupščine in poglavarstva. Imenovanje sveta sodi namreč v kontekst že kronično neurejenih odnosov med krajevno in osrednjo oblastjo kot posledica dveh zgrešenih politik (hadezejeve in idezejeve), v čas zmage desno usmerjenih sil na zadnjih volitvah v Italiji in v obdobje novega spora v Istri, ki ga je povzročila zavrnitev na lokalni ravni že sprejetega istrskega statuta s strani pravosodnega ministrstva, ker naj bi ne bil v skladu z Ustavo in drugimi pozitivnimi predpisi. V primeru, da sprti strani ne najdeta kompromisa, bi namreč res lahko sledil razpust županijske skupščine in nove predčasne volitve v Istri. In če k temu dodamo še pretečo parlamentarno krizo na Hrvaškem, vidimo, da je bilo razlogov za zaskrbljenost nad Istro več kot dovolj. Svet »modrecev« bi naj tako v prvi vrsti pomagal predsedniku republike prebroditi istrsko krizo in na tak način tudi premostiti poglavlja, ki se prepad med krajevno in osrednjo oblastjo. V primeru pa, da bi dogodki ušli akterjem iz rok, bi bila svetovalna in presedovalna vloga Sveta ne samo potrebna, ampak lahko tudi kar usodna. Svet pa »je bil rojen z napako«, ki jo priznava in jo je pripravljen popraviti tudi Tudjman, ki je v tem, da ni bil v njega povabljen noben predstavnik lokalne (idezejeve) oblasti. Izstopa tudi okoliščina, da v stiski išče Istra spet pomoč pri svojih cerkvenih dostojanstvenikih.

NAŠA GOVORICA

NADA PERTOT

Ne spominjam se več, če sem v svojih razmišljanjih že govorila o raznoliki rabi naših števnikov. Nanjo sem se spomnila, ko sem v neki publikaciji prebrala, da sledijo uvodu **tri stavki**. Stavki so moškega spola, zato so lahko samo **trije**, **tri** bi bile lahko npr. **skladbe**, ki so ženskega spola, **tri** bi bila lahko **dela**, ki so srednjega spola. Po radiu se oglašajo **štirje** športniki in **štiri** športnice. Ko pa govorimo o petih ali več ljudeh, pa spol ni več važen in imamo zato **pet ljudi**, **šest deklet**, **osem oken**... V šoli bi rekli, da so števniki do štiri pridevniške oblike, od pet dalje pa samostalniške in zahtevajo za seboj samostalnik v genitivu. Pa ponovimo skupaj: en, ena, eno, dva, dve, dva, tri, trije, tri, štirje, štiri, štiri, pet, šest...

Kako si bodo razdelili **štirje** fantje **tri** jabolka, bi bila lahko računsko uganka z jezikovnim opozorilom. Pri štetju delamo nekaj zmešnjave v spolih, ne da bi se tega zavedali. Nanje nas bo takoj opozoril prijatelj, ki se uči slovenščine, saj se mu zdi čudno, da preidemo iz začetnega moškega spola na žensko obliko. Ste na to že pomislili?

Take so pač zakonitosti našega jezika; spoštovati jih moramo, a tudi ceniti kot bogastvo, ki ga ne smemo uničevati.

1897 - 1994: 97 let tradicije in kakovosti
URARNA - ZLATARNA
 uradni zastopnik
 LONGINES • CITIZEN **Šuligoj**
 Ulica Carducci, 49 - Tel. 0481 / 535657

Iztekel se je 9. Film Video Monitor

Pogovor s programskim vodjem Alešem Doktoričem

Režiser Franco Giraldi govori ob Alešu Doktoriču

Začnimo z obračunom letošnjega Film Video Monitorja. Kakšna nova obzorja je odprl in kakšna vprašanja je spodbudil?

Upam, da je, v glavnem kot vsako leto, Film Video Monitor odprl italijanski javnosti tisto malo, a direktno okno v slovenski svet, kulturo in družbo kot že druga leta. Filmska produkcija ni več ista kot pred petimi ali desetimi leti, po drugi strani pa smo se zavedeli, da je prišel čas, da bi manifestacijo nekoliko preoblikovali in drugače usmerili. Za naslednje leto načrtujemo namreč retrospektivno izdajo Film Video Monitorja, ki bo posvečena poti slovenskega filma, televizije in videa od začetkov 80. let, ko smo imeli v Gorici prvo retrospektivo slovenskega filma nasploh, pa do leta 1995, v katerem se bo ta izdaja Film Video Monitorja izvedla.

Mislím, da je bila največja zanimivost letošnje izdaje prisotnost Franca Giraldija, sicer italijanskega tržaškega režiserja, ki pa se je rodil slovenski materi v Komnu. Nanj smo naleteli tudi zaradi tematik v njegovih filmih, ki so na meji med tem našim obmejnim prostorom in med slovensko, hrvaško, srednjeevropsko, tržaško svetovljansko tematiko, skratka to je predstavnik tistega kulturnega filma, ki zadnje čase vedno redkeje stopa na filmske zaslone. Novost je tudi ta, da ga predstavljamo tudi v Ljubljani. V ponedeljek, 9. maja, se namreč začne v slovenskem glavnem mestu krajša serija filmov Franca Giraldija, ki se bodo vrteli v ljubljanski Kinoteki.

Ali bi nam lahko opisal vlogo, ki jo ima ali jo želi opravljati Film Video Monitor (in sam Kinoateljje prek njega) v kulturi tega obmejnega slovensko-italijanskega prostora?

Vloga Monitorja se je seveda spremenila skozi čas. Monitor je nastal vsled prve retrospektive slovenskega filma v začetku 80. let, in sicer od leta '86 naprej, z namenom, da bi predstavljali italijanski vsedržavni stvarnosti neko družbo, kulturo, preteklost, ki je bila dejansko neznana, saj je bil takrat slovenski prostor ločen od Italije z bolj ali manj trdno železno zaveso. Sedaj pa s samostojnostjo Slovenije se funkcija našega Monitorja spreminja in ravno zato iščemo in uveljavljamo neke nove poti, ki bodo morda prišle v celoti na dan z 11. izdajo Film Video Monitorja.

Na tak način je že od prve retrospektive dalje Film Video Monitor, in še pred njim predpremijska izvedba slovenskih filmov v Gorici, v

italijanskem prostoru uveljavil koncept slovenskega filma, ki je bil prej združen s pojmom jugoslovanskega filma. Dejstvo, da smo mi vseskozi vztrajali pri slovenskem filmu, kaže, da smo svoj čas tudi razmišljali po določenih kulturnih oz. družbenih logikah, ki so se potem uresničile z osamosvojitvijo Slovenije.

Sama skupina Kinoateljjeja, ki se je sicer rodila na pobudo sedanjega senatorja prof. Darka Bratine leta 1977, se je prepoznala v goriški stvarnosti na mostu, na prehodu dveh različnih, večkrat nasprotujočih si taborov, tako da je na interesni plati združila tiste, ki so se zanimali za specifično filmsko dejavnost in so prihajali iz različnih okoliš, torej iz katoliške in laične oz. levičarske stvarnosti. Ta vloga mostu Kinoateljjeja se je na neki način »odslikala« tudi v vlogi mostu Film Video Monitorja.

Stanje slovenskega filma danes ni rožnato. Kateri so razlogi?

Slovenski film je v preteklosti prišel do produkcije tudi petih, šestih filmov na leto. Danes je drugače bodisi zaradi konjunkturnih težav kakor tudi zaradi spremembe političnega in produkcijskega sistema. Upam, da se bo v bodoče stanje izboljšalo, saj je bil odobren zakon za film, odobren bo zakon o kulturi, ki bi te stvari na področju filma urejeval. Mislím pa, da je predvsem opaziti premik, ki gre od filma, ki je svoj čas razgrinjal slovensko družbo, zgodovino, literaturo, do filma, ki tega ne dela več in se spogleduje z zahodnimi modeli, kar pa jemlje slovenskemu filmu tisto identiteto, ki so mu jo zunanji ocenjevalci z velikim zanimanjem pripisovali. Gre namreč za spogledovanje z neko žanrsko, komercialnejšo produkcijo, ki je privedla do standardizacije oz. do neke asimilacije slovenskega filma takšnemu proizvodu, ki nima specifične narodne identitete. Odprto vprašanje je, če je to prav ali ne, če je to v korist slovenskega filma ali ne.

V čem to stanje odraža sedanjo širšo slovensko družbeno situacijo?

Zdi se mi, da je slovenski film v teh letih izgubil veliko priložnost: ko bi slovenski film znal ujeti vlak političnih in zgodovinskih sprememb v Jugoslaviji in posneti film oz. filme, ki bi v fikciji predstavljali te epohalne spremembe, bi bilo to za zahod izredna zanimivost. Zaradi procesa sprejemanja scenarijev in produkcijske krize na tem področju ali zaradi ustvarjalne suše oz. tistega potenci-

ranja žanrskega filma in takega filma, ki ni vraščen v družbo, tega žal ni uspel storiti.

Kakšno vlogo ima Kinoateljje pri prenovljeni kinodvorani Vittoria?

Nakup licence za filmsko predvajanje v kinodvorani Vittoria se je rodil s prizadevanjem Kinoateljjeja, ki je že več let, najprej v sodelovanju z združenjem Piccolo cineforum, potem pa samostojno, predlagal mestu svoje četrtke kvalitetnega filma. Kinoateljje je bil zato med pobudniki te podjetniške poteze. Naše društvo kinodvorane ne upravlja direktno, za to skrbi družba Transmedia, ki jo sestavljajo v prvi vrsti člani Kinoateljjeja.

Mislím, da je ta nova panoga gospodarskega udejstvovanja Slovencev v Italiji, ki je na meji med podjetništvom in kulturo, izredne važnosti, ker rojeva iz dneva v dan nove možnosti in nove oblike delovanja.

Glede programa pa ima Kinoateljje v kinodvorani Vittoria svoje tradicionalne četrtke, ki se bodo sedaj z odprtjem Kulturnega doma preselili vanj, tako da bo kinodvorana Vittoria vodila svojo avtonomno filmsko politiko, pač po zakonitostih, ki vladajo na tem specifičnem področju.

Hvala za pogovor.

Damjan Hlede

Svetovni slovenski kongres Konferenca za Furlanijo-Juljsko krajino

Prejšnji petek (29.4.) se je sestel v goriškem Kulturnem domu novoizvoljeni deželni odbor Konference Svetovnega slovenskega kongresa za F-JK, ki je izšel iz nedavnega občnega zbora te Konference na Opčinah marca letos. Po pozdravu in predstavitvi obnovljenega Kulturnega doma predsednice upravnega odbora Nade Komjanc - Sanzin so se prisotni lotili najprej izvolitve predsednika in ostalih vlog odbora. Prisotni so izrekli soglasno priznanje dosedanjemu predsedniku Janezu Povšetju za vse opravljeno delo. V kolikor pa leta ni nameraval predstaviti svoje kandidature še za nadaljnji mandat, je bil izbran za novega deželnega predsednika Tržačan Ravel Kodrič, eden izmed glavnih pobudnikov nastanka SSK in tudi tajnik osrednjega Kongresa. Ob njem je bila izvoljena kot podpredsednica Goričanka Mirka Brajnik, za tajnika in blagajnika pa je bil še naprej potrjen Davorin Devetak.

Nadalje sta bila v razpravi sodelovanje in udeležba Konference SSK za F-JK na zasedanju Svetovnega slovenskega kongresa, ki bo na Dunaju 23. in 24. junija 1994 v prostorih Korotana. Na njem je predvidena prisotnost Konferenc SSK iz celega sveta 5 delegatov naj bi bilo iz FJK. Dela zasedanja so sicer odprta in nanje so vabljeni vsi zainteresirani člani Kongresa. Deželni odbor bo pred tem zbral predloge članov v zvezi s prenovo programa in Statuta SSK, ki jih bodo delegati posredovali na dunajskem zasedanju. Prizadeval si bo tudi dobiti sredstva za organizacijo naše prisotnosti na Dunaju. Zadevno gradivo za prenovo statuta in programa SSK in druge informacije dobijo zainteresirani pri podpredsednici Mirki Brajnik na Goriškem in tajniku Davorinu Devetaku na Tržaškem.

Člani odbora so si zadali cilj — za naslednjo sejo predvidoma 27. maja v Gorici — izdelati konkretne pre-

dloge za bodočo dejavnost, ki naj bo opredeljena zlasti navzven in namenjena naši skupnosti, a tudi širši stvarnosti. Med prvimi pobudami naj bi bila npr. boljša povezava in zblizanje s Slovenci, ki živijo v osrednji Italiji, v Lombardiji in na severu ter v Rimu.

Za Odbor SSK F-JK
Davorin Devetak

Štiriindvajseti Praznik frtalje v Rupi

Domače Prosvetno društvo Rupa-Peč je tudi letos, že štiriindvajsetič po vrsti, ostalo zvesto svojemu poslanstvu. Ob praznovanju farnega zavetnika sv. Marka namreč nudi bogate in dobro pripravljene programe, ki oplajajo in utrjujejo ljudski način praznovanja slovenske kulture.

Letošnje tridnevno praznovanje se je začelo v nedeljo, 24. aprila, s pozdravnimi besedami napovedovalke Majde Klemše. Nadaljevalo se je v ponedeljek, 25. aprila, zaključilo pa 1. maja.

V nedeljo je neutrudni predsednik društva Ivo Kovic s svojo značilno domačo šegavostjo in v pristnem slovenskem narečju predstavil pritrkovalce, ki so se udeležili že drugega tovrstnega srečanja. V nagovoru je izrazil željo društva, naj bi vsakoletno srečanje pritrkovalcev postalo tradicionalno in tako del Praznika frtalje. Srečanja pritrkovalcev so se udeležile skupine iz Vrtojbe, Dornberka, Vipolž (vse te iz Slovenije), iz Štandreža, Podturna (San Rocco), Števerjana in Sovodenj.

Sledil je ožji kulturni program, t.j. nastop pevskega zborov. Prvi se je na odru predstavil MePZ Sv. Anton iz Bilj. Vodil ga je Jožko Ušaj. Podal je tudi pesem Vinka Vodopivca Oj Bilje. MePZ Provox iz Nove Gorice, ki ga je vodila Tanja Kuštrin, je začel s skladbo Vinka Vodopivca Jaz bi rad rudečih rož. Ta del kulturnega sporeda je zaključil MePZ Akord iz Podgore. Tudi za zbor je pod vodstvom Mirka Špacapana izvedel eno Vodopivčevno pesem in sicer Pobratimijo. Zaradi tehničnih razlogov je odpadel nastop ZPZ Rože majave iz Rezije.

V ponedeljek sta nastopila dva mladinska zborčka in sicer eden z Vrha sv. Mihaela in drugi iz Rupa-Peči. Najprej je nastopil zborček ki ga vodi Marjanka Čevdek, znan pod imenom mladinski zbor Vrh sv. Mihaela. Sledil mu je mladinski zbor Rupa-Peč, ki ga je ob spremljavi Damjane Čevdek vodila njena dirigentka Tanja Kovic.

Prireditve se je nadaljevala s tekmovanjem za najboljšo frtaljo v režiji požrtvovalne prof. Irene Ferlat-Peršolja. Tu je nastopil znani Julijan Malič. S prirojenim humorjem je tako pritegnil pozornost občinstva, da je živo sodelovalo pri zahtevnem tekmovanju. Tega se je udeležilo kar dvanajst prostovoljcev, ki so jih razdelili v tri skupine. Štiričlanska komisija, ki so jo sestavljali Renco Češčet, Dario De Piero, Massimo Gressini in Pietro Schettino, je prvo nagrado prisodila Metodi Tomšič iz Rupe, drugo Primožu Klanjšku iz Števerjana, tretjo pa Monichi Milillo z Opčin. Ostali tekmovalci so prejeli plakete društva. Letos so organizatorji tega tekmovanja uvedli novost in sicer to, da so tudi člani komisije ali razsodišča med seboj tekmovali, nagrajenci pa so sodili o njihovi spretnosti pri pripravi frtalje. Najboljšemu je društvo podarilo buteljki vina, ostalim pa spominske plakete.

V nedeljo, 1. maja, se je kulturni program začel z nastopom MePZ iz Štmavra, ki je pod vodstvom Gabrijele Devetaka zapel več pesmi.

Na žalost je osrednji del programa, tradicionalni nagovor o prazniku dela, zaradi bolezni najavljenega častnega govornika prof. Borisa Pahorja odpadel.

Kulturni program je zaključil nastop dramske skupine iz Štandreža z veseloigro Obravnava. Hvaležno občinstvo je njihovo zavzetost nagradilo s prisrčnim aplavzom.

Happy Day je v večernih urah zadovoljil številno občinstvo s svojimi ansambelskimi akordi in zvoki. Organizatorji pa so, razen nedelje, 1. maja, ko se je vreme v večernih urah poslabšalo, imeli zaslužno zadoščenje.

Remo Devetak

SVET SLOVENSKEH ORGANIZACIJ
SLOVENSKA TELEVIZIJA
DOKUMENTARNI PROGRAM TVS

MAŠA ZA LOJZETA BRATUŽA

GORICA, 6. MAJA 1994
OB 20.30

DVORANA KATOLIŠKEGA DOMA

Vljudno ste vabljeni
na predstavitev televizijskega filma
o L. Bratužu in goriški zgodovini.

Predsednik SSO
Maria Ferletič

Draguljarna - Urarna - Zlatarna
z veliko izbiro predmetov iz srebra

VIRGILIO BRATINA s.n.c.

Dolga in kvalitetna prisotnost; označujejo jo resnost,
strokovnost in kompetentnost na področju trgovine.

Corso del Popolo, 28 - Monfalcone (Tržič)
Tel. 0481/410674

Prvomajska slovesnost v Trstu

»Prosim, vprašajte berlinski zid!«

V soboto, 30. aprila, je šel v od-dajo prvi del komedijske nadaljevan-ke Janeza Povšeta »Prosim, vprašajte berlinski zid!«. Gre za »smešno politično zgodbo o človeku, ki ga politika ni marala« in se doga-ja v našem zamejstvu. Zajema čas od sojenja četverici v Sloveniji oziroma od padca berlinskega zidu, ki popolnoma spremeni življenje osrednjega junaka Sergiota. Od tedaj naprej je namreč vsakršno ravnotežje porušeno, sprememba sledi spremembi in naš junak vedno potegne krajši ko-

nec, pa če se še tako prilagaja dogod-kom. Nadaljevanje ima deset delov in bo vsako soboto ob 18. uri na va-lovih Radia Trst A. V osrednji vlogi nastopa Vladimir Jurc, enakovredno pa igrajo še: Maja Blagovič, Mira Sardoč, Franko Korošec, Stanislava Bonisegna, Stojan Colja, Anton Pet-je, Adrijan Rustja, Bogdana Bratuž, Gojmir Lešnjak, Miranda Caharija, Drago Gorup in Lučka Počkaj. Režija je v rokah Janeza Povšeta, tehnično opremo je oskrbel Paolo Cassano, redaktor je Nataša Sosič.

Lipica - maj '94

Srečanje krščanskih družin v nedeljo, 8. maja, ob 16. uri v Dolini Matere božje v Lipici na Krasu

1. Nagovor sekretarja za družino dr. Draga Čeparja
2. Sveta maša, ki jo vodi kancler Renato Podbersič
3. Pred srečanjem je možen ogled kobilarne Lipica in šole klasičnega dresurnega jahanja

Z gledališko skupino BESEDA in predstavo o Slomšku vas vabimo na BIN-KOŠTNO SREČANJE SLOVENCEV IZ SEVERNE NEMČIJE v Oberhausnu in srečanje s Slovenci v Stuttgartu, v ča-su od 21. do 24. maja.

Program potovanja: 1. dan: odhod v jutranjih urah, vožnja s krajšimi premori do Oberhausna - polpenzion. 2. dan: ogled tega dela Poruhra, predstava o Slomšku, sv. maša, srečanje s Slovenci - polpenzion. 3. dan: vožnja po dolini Rena do Stuttgarta, predstava, ogled me-sta - polpenzion. 4. dan: vožnja do

Münchna, ogled bavarske prestolnice in vrnitev.

Cena potovanja na osebo: 400 DEM. Cena vključuje: avtobusni prevoz, 3 pol-penzione, ogled po programu, cestnino in takse, organizacijo in vodstvo.

Prijave sprejema INTERTOUR SE-ŽANA - Partizanska 15 - tel. 0038667/31577 ali 78568 v večernih urah. Ob zadostnem številu vpisanih je odhod s Travnika 21. maja ob 5.30. Pla-čilo lahko poravnate ob vstopu v avto-bus. Rok za vpisovanje traja do 16. maja.

Berite tudi katoliški GLAS

Vpisovanje za izlet na Irsko se je zak-ljučilo, prijavilo se je namreč zadostno število ljudi. Vse ostale informacije bo-mo sporočili naknadno.

Čestitke

Ob uspešno zaključenem študiju arhitekture čestitata Anastaziji Kor-sič cerkveni pevski zbor in celotna slovenska župnijska skupnost Sv. Ivana.

Sožalje

Zveza slovenske katoliške prosve-te izreka Zdravku Klanjščku globo-ko sožalje ob smrti dragega očeta Antona.

Sekcija SSK za Števerjan izreka globoko sožalje sinovoma in hčeri z družinami ob izgubi dragega očeta in nonota Antona Klanjščka.

Ob izgubi dragega očeta Antona izreka MePZ Rupa-Peč in MoPZ Mirko Filej iskreno sožalje dirigen-tu Zdravku Klanjščku in svojcem.

Ob smrti očeta in starega očeta Antona Klanjščka izrekajo občuteno krščansko sožalje njegovim otro-kom, vnukom in vsemu ostalemu so-rodstvu cerkveni pevski zbor z Jazbin in vse verno občestvo na Jaz-binah in v Števerjanu.

MAJ

4. maj

Notranji nastop SCGV v Katoliškem domu ob 19. uri.

8. maj

Pik-nik MeZ Sedej v Bazovici ob 12. uri.

8. maj

Pastirčkov dan v Katoliškem do-mu ob 16. uri.

12. maj

Notranji nastop SCGV v Štever-šanu ob 17. uri.

15. maj

Rupa-Peč koncert ob 60-letnici zbora v Katoliškem domu. Kulturno srečanje v Reziji (SKRD Ja-dro) z Rez. skupino in zborom Rože majave.

22. maja

Koncert MeZ Sedej in DeZ Vesna iz Križa v Sedejevem domu v Šte-verjanu ob 19. uri.

27. maj

Notranji nastop SCGV v Dober-dobu ob 20. uri.

28. - 29. maj

Prazni špargljev (Štandrež)

31. maja

Notranji nastop SCGV E. Komel v Štandrežu ob 17. uri.

V nedeljo, 15. maja, ob 17. uri
bo

v Rodiku

v cerkvi in na pokopališču slovesnost ob postavitvi spomenika skladatelju

Ubaldu Vrabcu

CASSA RURALE IED ARTIGIANA
OPICINA - TRIESTE
HRANILNICA IN POSOJILNICA
OPČINE - TRST

Hranilnica in posojilnica na Opčinah obvešča cenjene člane, da bosta izredni in redni občni zbor v drugem sklicanju dne 15. maja 1994, s pričetkom ob 9. uri oz. 9.30 v Prosvetnem domu na Opčinah s slede-čima dnevnima redoma:

IZREDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red

1. Sprememba členov 1., 10., 37. in 38. združnega statuta.

REDNI OBČNI ZBOR

Dnevni red

1. Poročilo Upravnega sveta, prikaz in obrazložitev Obračuna z dne 31.12.1993.
2. Poročilo Nadzornega odbora.
3. Razprava in odobritev Obračuna, poročil in predloga o razdelitvi dobička iz leta 1993.
4. Določitev višine zneska, ki naj ga doplačajo novi člani.
5. Določitev višine posojila, ki se sme podeliti posamezniku.
6. Določitev najvišje meje dolgoročnih blagajniških in podpisnih kreditov.
7. Določitev sejnine Upravnega sveta.
8. Izvolitev dveh novih članov Upravnega sveta.

Kulturni center Stella Matutina in koordinacija škofijske mladinske pastore vabita na srečanje z

Ernestom Oliverom

na temo

Sanjam Cerkev, v kateri vidim...

Srečanj bo v soboto, 6. maja, ob 20.30 v dvorani UGG, ul. Ri-smondo, 2.

15. PASTIRČKOV DAN

- nagrajevanje zvestih Pastirčkovih sodelavcev
- veseli nastop otrok z Goriške in Tržaške
- igre, zabava...
- folklor, lutke...

Pridite mali in veliki!
Pastirček vas čaka!

Z Ljubko Šorlijevo na križevem potu

Predstavitel knjige *Križev pot*

Od leve proti desni: Franko Žerjal, prof. Marijan Breclj, prof. Marija Češut

Skrivnostno slovesno in obenem prisrčno domače je bilo vzdušje, ki je prevevalo številne udeležence v galeriji Katoliške knjigarnice v Gorici na večer 30. aprila, ko se je predstavljala mali, a dragocen postumni tekst pesnice Ljubke Šorli. Z njim se je Goriška Mohorjeva želela pokloniti slovenski pesnici in ženi ter obenem priliti olja spominu nanjo ob prvi obletnici njenega odhoda z našega zemeljskega prizorišča v svet »onstranske gloriole«.

Križev pot oz. Kristusovo trpljenje, kakor ga predočujejo vernemu srcu domače podobe razvrščene po stenah naših cerkv, se je že večkrat zapisal v slovensko slovstveno besedo.

Šorlijeva je to storila kot odgovor na prošnjo župnika v rojstnem kraju, g. Toneta Štrancarja, ob blagoslovitvi podob križevega pota slikarja Tomaža Perka za tolminsko župnijsko cerkev leta 1979.

Za vsako postajo je pesnica napisala osemverzno kitico, razdeljeno na dva dela. V prvem delu (to je v prvem šesteroverzu) je nakazana tema, v drugem pa (7. in 8. stihu) poanta oz. osebnostna nota ali bivanjska aktualizacija, v kateri šušljajoče odmeva osebna zgodba. V pokoncilskem duhu imajo postaje svoj prolog v zadnji večerji, višek pa v vstajenjskem spevu.

Tekste Ljubke Šorli pogledu našega srca doživeto približujejo podobe goriškega slikarja Franka Žerjala.

Prisrčen pozdrav in spomin na Ljubko Šorli je uvodoma izrekla, v imenu založnika, prof. Marija Če-

šut, nato pa prepustila besedo Marijanu Breclju, avtorju uvodne študije, in ilustratorju Franku Žerjalu.

Breclj je nanizal in tudi v marsičem dopolnil, kar je zapisano v uvodni študiji. Vtis imam, da predstavlja ta študija pravi slovstveni biser. V njej se prepletajo žlahtne prvine, ki jih ni lahko izslediti tako zbrane v tovrstnih zapisih: intimen in obenem nežno spoštljiv odnos do teksta in do avtorjeve duše, enkratna razgledanost po polju in obzorjih našega slovstva in vse to zapisano v čudovito izbrani besedi. Rekli bi lahko: Šorlijin in Brecljev biser! Dobesedno me je zagrabila posrečena primerjava (z recitacijsko pokušnjo) med nedokončanim križevim potom Stanka Vuka in križevim potom Ljubke Šorli. To je pristop h Kristusovemu trpljenju moškega in ženskega srca, v katerem Kristusova drama postaja drama slovenskega človeka.

Hvaležni moramo biti tudi ilustratorju. S preprosto, a pristno besedo je Franko Žerjal razkril intimni osnovni navdih, ki ga je nagnil in nato spremljal pri oblikovanju teh podob, osebno podoživljanje teksta in še prej branje pretresljive pričevalne izpovedi Ljubke Šorli na procesu v tržaški rižarni, ki ga je pred enim letom objavil Katoliški glas. Zbrisani obrazi na slikah so predvsem obrazi nas samih, zajetih v dramo, ki je Kristusova in naša obenem.

Goriški Mohorjevi priznanje za gosposko izdajo, prirediteljem pa hvala za čudovite trenutke.

O.S.

Občinstvo na predstavitvi v Katoliški knjigarni

Bližajo se upravne volitve

12. junija bodo v naših krajih upravne volitve za občine Gorica, Krmin in Gradež. Po travmatičnih političnih volitvah, ki so pred dobrim mesecem privedle do zmage desne sile v državi, gre za novo volilno preizkušnjo, ki lahko prinese velike spremembe tudi v krajevnih upravah. Nobena skrivnost ni, da skuša desni blok osvojiti večino še zlasti v krajih ob meji in tako uveljaviti svoje gledanje na preteklo in sedanje dogajanje. Zmaga desnega bloka bi prav gotovo privedla do povečanja napetosti s Slovenijo, do nadaljnje omejitve pravic slovenske manjšine in seveda do prekinitve ozračja miru in sodelovanja, ki je bilo značilno za Gorico in njeno pokrajino. Prekinil bi se tako proces odpiranja mesta proti vzhodu, predvsem proti Sloveniji, ter ustvarjanja novih odnosov med prebivalci obeh narodnosti. Ob vprašanju pomena, ki ga lahko imata goriško mesto in pokrajina ob meji, se razlikujejo pozicije raznih strank in koalicij. Odprt sredinsko-levi blok zagovarja vlogo, ki jo lahko ima Gorica kot center pokrajine, ki presega državne meje. Sredinsko-desni blok pa poudarja

italijanske narodne interese in pomen meje ter strogih ločitev.

V tem političnem stanju je pozicija Slovencev brez dvoma enotna na liniji odprtosti, sodelovanja in dobrih odnosov z italijansko narodno skupnostjo.

V teh dneh še potekajo pogajanja za skupnega kandidata za župana za levo-sredinsko koalicijo, v kateri smo tudi Slovenci. Najprej je bila predstavljena kandidatura uglednega goriškega sodnika Bassi-ja, ki pa se je kandidaturi odpovedal.

Slovenska skupnost se bo predstavila s svojo listo v koaliciji z Demokratično stranko levice, z gibanjem Cittadini per Gorizia ter drugimi manjšimi skupinami.

Ker so za predstavitev liste za občinski svet in za rajonske svete potrebni podpisi, bo Slovenska skupnost organizirala po sekcijah javno podpisovanje. Navodila o tem bodo objavljena v dnevnem tisku in po radiu. Volilci in somišljeniki so seveda že sedaj vabljeni, da podprejo slovensko listo, ki je v tem trenutku še posebno pomembna.

Tajništvo Slovenske skupnosti

Molièrov Zdravnik po sili v Kulturnem domu v Gorici

Čeprav se naše Slovensko stalno gledališče že vrsto let prebija skozi finančne težave, ki so ga kot Damoklejev meč spremljale tudi letos, je v celoti nudilo napovedani repertoar. Tako smo si lahko v letošnji sezoni ogledali nekaj zelo kvalitetnih del, med njimi tudi krstno izvedbo slovenske novitete Rebulovo Operacijo Timava. Sezona je gotovo zadovoljila še tako kritičnega gledalca, saj je bila res na visoki ravni. Posamezni igralci so v dodeljenih vlogah pokazali vso svojo igralsko spretnost in predanost gledališki umetnosti.

Kot zadnje delo je bila sicer napovedana glasbena komedija, a ob njej tudi predvidena rezerva. Po sili razmer je glasbeno delo odpadlo in tako je zaživel pred nami Molièrov Zdravnik po sili, ki je bil sicer precej »glasben«. Pestre sonete in zanimivo glasbo, ki je prijetno zabavno spremljala komedijo, sta napisala Miroslav Košuta in Gojmir Lešnjak. Pred nami oziroma kar med nami so se zvrstili pravi komedijanti, ki so nas zelo spominjali na Commedio dell'arte in improvizacije. Tokrat so nas igralci presenetili tudi s sproščenostjo pri igranju neobičajnih glasbil

in z izvajanjem plesnih vložkov, za katere je poskrbela koreografinja Mojca Horvat. Namenoma »revno«, a zanimivo sceno si je zamislil Vojteh Ravnikar ob asistenci Maruše Zorec. Nič manj učinkovite in s sceno popolnoma uskladne kostume je tudi tokrat pripravila Marija Vidau. Režija je bila poverjena Zvonetu Šedlbauerju, lektorsko delo pa Jožetu Faganelu. Komedijo je poslovenil Josip Vidmar.

Predstava je nedvomno zabavala prisotne, ki so se ob koncu zahvalili izvajalcem s toplim ploskanjem. Dvorana žal ni bila polno zasedena. Že precej let opažamo, da se proti koncu sezone publika nerazumljivo razredči. Tudi mladine ni toliko kot pozimi. Morda je tega krivo pomladno vreme ali bližajoče se mature in izpraševanja. Vsekakor bi morali biti vsi bolj zvesti našemu zamejskemu gledališču. Verjetno se včasih ne zavedamo, kakšno dobrino imamo in kakšno poslanstvo ima naša gledališka hiša v zamejstvu. Razveseljivo bi bilo, ko bi se dolgoletnim abonantom vsako leto pridružili še drugi novi, kajti brez gledalcev gledališče ne more živeti.

Iva Koršič

60 let zbora Rupa-Peč

Mešani pevski zbor Rupa-Peč obhaja letos 60-letnico svojega delovanja. Toliko let je namreč že preteklo od njegove ustanovitve. Te visoke obletnice se bo zbor spomnil s svečanostjo in samostojnim velikim koncertom v nedeljo, 15. maja, ob 17.30 v Katoliškem domu v Gorici. Ob tej priliki bomo izdali brošuro o delovanju zbora.

Komemoracije 25. aprila v občini Sovodnje

Dan vstaje italijanskega ljudstva proti nacifašizmu so v Gabrjah počastili v soboto, 23. aprila, s polaganjem vencev s strani tamkajšnjih društev in krajevne VZPI-ANPI. Počastili so žrtve pred spomenikom padlim v zadnji vojni. Nastopili so domači MoPZ Skala in MoPZ Paglavac iz Podgore. Župan Primožič je v priložnostnem nagovoru povezal bližnjo politično preteklost s sedanjostjo in podčrtal pomen spominskih obeležij.

V ponedeljek, 25. aprila, so bile v dopoldanskih urah komemoracije v Rupi in na Peči. Nastopil je MPZ Rupa-Peč.

V Sovodnjah je komemoracija potekala s polaganjem vencev pred spomenikom in z enominutnim molkom.

Osrednja proslava pa je bila v popoldanskih urah na Vrhov sv. Mihaela. Komemoracija dneva vstaje je bila združena z dvajsetletnico odkritja spomenika, 20. aprila 1974.

Ob spremstvu godbe na pihala društva Kras iz Doberdoba so udeleženci spominske svečanosti v sprejmu krenili iz Kulturnega centra k spomeniku. Najprej je udeležence pozdravil predstavnik krajevne VZPI-ANPI Franc Grilj.

Govorila sta domačin prof. Venčeslav Devetak in senator Silvano Bacicchi. Devetak je svoj govor osredotočil na nastanek spominskega obeležja, ob katerem je sodelovala vsa vas. Našel je imena preminulih vaščanov, ki so vložili veliko truda v izgradnjo spomenika. Senator Bacicchi je svoj poseg strnil na politično vrenje v italijanski državi v času, ko se rojeva nova republika. Dejal je, da mora biti družba budna ob novem pojavu fašizma in revanšizma.

Skupina deklet društva Danica je recitirala splet pesmi iz knjige Oblaki so rudeči. Zaključile so z verzii poezije Dan vernih duš Manice Koman: »Mesto cvetja - spomenik jim pne se do neba višin, klic hvaležen domovine: »Večen bo na vas spomin!«

MoPZ Jezero iz Doberdoba je zapel priložnostne pesmi. Komemoracija je zaključila godba na pihala.

Remo Devetak

Jamlje

25. aprila t.l., ob proslavi osvoboditve pri spomeniku padlim v Jamljah, kjer je bila osrednja svečanost padlim v zadnji vojni, je g. župan dr. M. Lavrenčič med drugim tudi izjavil: »Je čas, da se preneha govoriti in zatrjevati, da je katoliška vera edina prava med raznimi verami... (saj je pustila, da sta Hitler in Mussolini sprožila 2. svetovno vojno z vsemi grozotami holokavsta in koncentracijskimi taborišči...)...« To je opravil tudi v italijanskem jeziku pred karabinjerji, županom Nove Gorice, drugimi župani in občani. Te besede o katoličanih so marsikoga vznemirile in užalile, nismo jih mogli odbravati. Kot člani katoliške Cerkve, h kateri, vsaj telesno, spada tudi župan, jih obsojamo kot neresnične in žaljive. Predstavnik katoliške Cerkve Sv. oče je najhrabrejši borec za mir v Bosni in po svetu. Ta žalitev gre torej najprej papežu in predstavnikom katoliške Cerkve. Verni ljudje in zavedni katoličani odločno zavračamo tako izražanje kot neresnično in s Prešernom odgovarjamo: »... le čevlje sodi naj Kopitar!«

Katoličan iz Jamelj

»Kamen je simbol krasa«

Do 14. maja razstavlja v Katoliški knjigarni
Edi Žerjal

Umetnika predstavlja prof. Joško Vetric (foto Studio Reportage)

S tem prepričanjem nam tržaški umetnik že več desetletij prikazuje Kras v vsej njegovi lepoti.

V njegovih grafikah se nam je do slej preko znakov in simbolov razkrivala podoba nemirnega, svobodnega umetnika, slikarja, ki je radoveden za vse skrivnostno in neznano. Navajeni smo bili na Žerjala kot na pričevalca davne kraške preteklosti, katere sijaj se nam je kazal v simboliki njegovega umetniškega izražanja. Nič čudnega ni, če smo v torek, 26. aprila, ob odprtju razstave v Katoliški knjigarni ostali preseščeni. Žerjal se nam na tej razstavi predstavlja z vrsto akvarelov, v katerih lahko zaznamo, kot je na predstaviti poudaril Joško Vetric, »odmev bogatih izkušenj dovršene grafične, predvsem v goli, močno izrazni črti, v razsodni rabi umirjenih barv svetlo temnih učinkov, ko so barvna polja položena v grafično strukturo čisto in odločno, z določeno eleganco«. Srečanje z umetnikom je, ob udeležbi številnih gostov, uveličeval čelist Vasja Legiša, ki je poskrbel za prijeten glasbeni okvir. Po pozdravu predsednice SSO Marije Ferletič in predstavitvi Joška Vetrica so se številni gostje zadržali s slikarjem. Ob tej priliki smo še mi stopili do umetnika in ga prosili za kratek razgovor.

V zadnjih letih smo bili navajeni na Edija Žerjala kot grafika, ki je v svojih delih upodabljal skrivnostno in neznano. Tokrat pa se nam predstavljate v drugačni tehniki in z drugačno motiviko. Kako to?

V svojih mladih letih sem najprej barval na olje, figurativno. Kasneje sem se navdušil za grafične tehnike, posebno še, ker mi je bil tedaj mentor prof. Černigoj. Posvečal sem se predvsem lesorezu in monotipiji. Izpopolnjeval sem se na poletnem tečaju v Urbinu in nato še v šoli za grafiko Carlo Sbisà. Tedaj je bilo moje zanimanje usmerjeno predvsem v iskanje tajinstvenih zapisov, ki so morda za današnje rodove izgubili svojo sporočilnost. Osredotočil sem svojo dejavnost v načine komuniciranja. Prepričan sem bil, da mora mimo današnjih oblik sporočanja obstajati še neka skupna zmožnost razpoznavanja, ki naj bi živela še pred »zmedo babilonskega stolpa«. Zato sem na kraških portalih, zidovih, vodnjakih iskal stara znamenja in jih po svoje interpretiral. Tudi za-

radi službenih dolžnosti sem večkrat zahajal na Kras in občudoval to kamnito in golo pokrajino, ki me je s svojo lepoto navdihovala in silila k iskanju novih oblik izpovedovanja. Barve, s katerimi sem se srečeval na gmajni, so me končno privabile k tehniki akvarela.

Kako usklajujete Vaše službene dolžnosti s slikarstvom?

V kaotičnem ritmu današnjega življenja vsakdo potrebuje trenutek oddiha, da se sprosti, da se razbremeni od poklicnega dela, tako da ne postane dolgočasen ali čudak. Meni je bilo vedno všeč likovno izražanje. To je dejavnost, ki me popolnoma prevzame in mi nudi možnost, da izpovem svoja čustva in misli tudi drugim. Zato kadarkoli dobim trenutek časa, ga žrtvujem za to.

Kakšen je Kras, ki ga vidi umetnik Edi Žerjal?

Ko umetnik podaja naravo in okolje, ju skuša stilizirati, poenostaviti in poudariti najznačilnejše elemente, ki jih zazna. Simbol Krasa je kamen. Zato v mojih delih izstopa prav kamen, kamnitost kraške gmajne, ki zadnje čase postaja vedno bolj divja, neprodorna in se izgublja v neobdelanih površinah. Kamen je tudi najenostavnejša stvar in prav ta je dajal in še daje živeti kamnosekom in mnogim drugim ljudem na Krasu. Zato je tako dragocen.

Kako gleda Edi Žerjal na slovensko zamejsko likovno stvarnost?

Kot večina slovenskih tržaških slikarjev, ki spadajo v mojo generacijo, izhajam iz šole prof. Černigoja. Ta je kot odlični slikar in pedagog znal navdušiti in spodbujati svoje učence, tako da smo v zamejstvu dobili veliko število mladih umetnikov. Osebnosti s tako karizmo danes na Tržaškem nimamo in to se tudi pozna le redkokdaj se danes odloči za študij v umetniški šoli.

V zadnjem času ste že razstavljali v raznih državah, obogatili marsikatero cerkev z vitražami, vseskozi ilustrirate in opremljate knjige, oblikujete plakate itd. Kakšni so vaši bodoči načrti?

Načrtov je veliko in upam, da bom uspel vse speljati do konca. Vendar je za umetnika pglavitno to, da ne miruje in stalno išče v sebi in v zunanem svetu vse tisto, kar ga lahko navdihuje.

i.f.ž.

Župnija sv. Andreja v Štandrežu praznuje dvojni jubilej

Matične knjige štandreške župnije segajo v osemnajsto stoletje. To pomeni, da so že živeli tod kristjani, ki so povečevali Boga s svojim življenjem, se zbirali k občestvenim praznovanjem in obhajali zakramentalne obrede. Pred približno sto leti je takratni župnik Josip Kosovel ugotavljal, da je župnijska cerkev premajhna za tako veliko občestvo in je z vaščani sklenil sezidati novo svetišče. Leta 1909 je goriški nadškof in kardinal Jakob Misija posvetil novo štandreško cerkev, ki je bila po velikosti enaka sedanji. Toda vojna vihra je z vaškimi hišami opustošila oziroma uničila novo zgrajeno in posvečeno cerkev. Zato so morali po prvi svetovni vojni g. Kosovel in domačini misliti tudi na obnovo župnijske cerkve. Z vojno odškodnino, lastno prizadevnostjo in dobro voljo je bila leta 1924 cerkev dograjena in jo je 3. maja 1924 posvetil goriški nadškof Frančišek Borgija Sedej. O obeh posvečenjih božjega hrama priča tudi temeljna kamna oziroma napisa na njima: Župnijska skupnost domače cerkve. Nadškof Sedej, ki je daljnovidno razumel takratne in sedanje potrebe štandreškega ljudstva, je istega leta, 23. aprila 1924, povzdignil takratno duhovnijo v župnijo in imenoval g. Josipa Kosovela za prvega župnika. Ne smemo misliti, da je šele takrat zaživela krščanska skupnost v Štandrežu. Mnogo arhivskih dokumentov in ustno izročilo pričajo o pobožnosti, vernosti in delavnosti vaščanov. Ko se danes s hvaležnostjo spominjamo ustanovitelja naše župnije in posvečevalca naše cerkve msgr. F.B. Sedeja, se Bogu zahvaljujemo za vse duhovne, srčne in gmotne darove, ki jih je podaril

v teh letih štandreškemu vernemu občestvu. Obe obletnici želimo dostojno proslaviti z zahvalno službo božjo in obnoviti spomin na naše prednike.

Vabimo vse, posebno štandreške rojake doma in po svetu, naj se nam pridružijo v nedeljo, 8. maja, ko bo ob 10.30 vodil evharistično slavje v naši cerkvi škofov vikar msgr. Oskar Simčič. Naj bo ta zunanja slovesnost dolžna zahvala vsem, ki so si našo cerkev zamislili, jo načrtovali, gradili in krasili. Zahvalna pesem pa bo zadonela tudi v hvaležen spomin na gospode Kosovela, Staniča, Zaletele in vse ostale dušne pastirje.

Župnijska skupnost iz Štandreža želi dati tej obletnici tudi vidni pečat.

Zato vaška skupnost že zbira darove za popravilo zvonov, da bi danes in vedno pozivali verne in neverne, da se Bog še vedno razodeva v naši vasi.

Župnijski pastoralni svet je na zadnji seji določil, da bo obletnici proslavil še na poseben način. V kratkem bo namreč izšel razpis natečaja za župnijski grb. Podrobnosti o njem boste lahko prebrali v eni izmed naslednjih številok Katoliškega glasa.

Ko se Bogu zahvaljujemo za prežete dobrote, ga tudi prosimo, da bi nam še naklanjal milosti medsebojne ljubezni, spoštovanja in pomoči. Sveti Andrej, naš zavetnik, prosi za nas!

Skupina staršev v Innsbrucku in Salzburgu

Kakor že prejšnja leta se je tudi letos skupina staršev, ki se zbira v prostorih Stelle Matutine, odpravila 24. in 25. aprila na romanje-izlet v Innsbruck in Salzburg, ki so ga organizirali jezuiti iz mladinskega centra. Zbrala se nas je kar številna skupina, ki je napolnila avtobus. Pridružilo se nam je tudi nekaj mladih; imeli pa smo čast, da smo gostili v svoji sredi predragega msgr. Franca Močnika, ki je letos slavil biserno mašo. Msgr. se je z nami zelo lepo počutil in se vsem priljubil. Pot proti Innsbrucku ni bila dolgočasna: ker se nismo še vsi dobro poznali, smo se tako počasi predstavljali, kdo smo, kaj delamo, koliko sinov in hčera imamo, itd. Zanimivi in zabavni so bili tudi odgovori na vprašanje, kako sva se z možem ali ženo spoznala. Smo peli in molili, in se kaj kmalu znašli v Innsbrucku, kjer nas je dočakal jezuitski sholastik Milan Žust, ki sedaj študira teologijo v tem mestu, sam pa je bil nekaj let v Gorici.

Poskrbel je za skupen ogled mesta in za naše bivanje. Res smo bili veseli, da smo ga zopet videli! Pri sestrah usmiljenkah smo imeli zvečer v kapeli sv. mašo. Bila je nedelja Dobrega Pastirja in nas je msgr. Močnik vzpodbudil, naj molimo za duhovne poklice: če se sinovi in hčere odločajo za duhovniški ali redov-

niški poklic, ne ovirajmo jih, ampak bodimo hvaležni Bogu. Prišle so na dan tudi osebne prošnje.

Naslednjega dne so po jutranji molitvi in rožnem vencu popestrili pot v Salzburg petje in vici, od katerih so bili najbolj smešni prav monsinjorjevi, posebno tisti o tem, »kako smo kozo molzli«.

Salzburg je v času pokristanjevanja Slovanov imel pomembno vlogo za slovenske in slovanske kraje, način evangelizacije irskih menihov ni bil strog in tog, ampak so se najprej naučili jezika in načina življenja, potem pa so oznanjali Kristusa; temu pravimo inkulturacija. Če je za južne kraje imel velik pomen Oglej, ga je za severne imel Salzburg. Salzburg ali mesto soli, veliko avstrijsko mesto ob vznožju severnih Alp, ki mu gospoduje velik grad, skriva veliko znamenitosti, med katerimi štiri velike cerkve pod gradom, vsako s trgov, ki smo jih obiskali. Slovi pa tudi kot mesto umetnikov: v njem se je namreč rodil znani skladatelj Wolfgang Amadeus Mozart, čigar rojstno hišo smo lahko videli.

Obisk po mestu sta vodila koroška bogoslovca, ki tam študirata.

V neki manjši cerkvi smo imeli sv. mašo, pri kateri smo se zahvalili Bogu in prosili za gospoda Brunota in gospo Marijo iz Sovodenj, ki sta praznovala 30-letnico poroke. Na dan praznika sv. Marka nas je msgr. Močnik spomnil na nastanek Markovega evangelija.

Ob odhodu smo se zahvalili Mila-

nu in bogoslovcema, da so nam bili na razpolago in so nas tako lepo spremljali. Na poti proti domu smo intervjuvali msgr. Močnika ob njegovem slavlju in povedal nam je veliko stvari o svojem otroštvu, o duhovništvu in razkril razne dogodivščine ter zaključil z mislijo, da je spoznal, da ga Gospod vodi skozi celo življenje. Ob tej priložnosti se mu zahvaljujemo za dragoceno prisotnost. Zahvala naj gre tudi patru Germanu in sholastiku Francetu za organizacijo. Hvala tudi gospodu Brunotu in gospe Mariji iz Sovodenj, da sta izbrala našo družbo za praznovanje svoje 30-letnice poroke.

Čeprav je romanje trajalo samo dva dni, je bilo res doživeto in nas je vse obogatilo, ker se je med nami ustvarilo veliko osebnih odnosov. Hvaležni Gospodu za ta dar smo izlet zaključili z zahvalno pesmijo.

Skupina staršev

SKRD Jadro obvešča, da se nadaljuje vpisovanje za izlet-srečanje, ki bo v nedeljo, 15. maja, s Slovenci v Reziji. Zaradi velikega povpraševanja je še nekaj prostorov v dodatnem avtobusu. Informacije pri odbornikih društva.

Sv. Gora: vsak dan, tudi med tednom, je v poletnem času sv. maša ob 16. uri. Ob nedeljah in praznikih vozi iz Gorice avtobus na Sv. Goro in sicer ob 8.45 in ob 14.30 s Travnika (pred galerijo). Vrnitev je po deseti maši in po maši ob 16. uri.

ACM Gorica vabi k maši za edinost v ponedeljek, 9. t.m., ob 16.30 v Zavodu sv. Družine.

Pokrajinski izvršni odbor SSK o Statutu tržaške občine

Kljub poostrenemu ozračju po parlamentarnih volitvah v Italiji in obnovljeni protiosimski gonji zlasti s strani krajevnih nacionalističnih krogov je tržaški občinski svet pretekli teden, po nekakšnem srečnem spletu okoliščin, z veliko večino glasov sprejel po upravni večini predlagane popravke k Statutu, ki posredno ali neposredno zadevajo Slovence. Tako je tržaški pokrajinski izvršni odbor Slovenske skupnosti na svoji včerajšnji seji ocenil odobritev omenjenih dopolnil, ki govorijo o priznanju zgodovinske prisotnosti slovenske narodne skupnosti v občini, prepoved razpisa referendumov o ustavnih pravicah, med katere spadajo tudi zaščitne norme v korist manjšin, in možnost, da se pripadniki manjšine lahko obračajo na občinskega pravobranilca tudi v svojem materinem jeziku.

Ne gre sicer za organske zaščitne norme, vendar omenjeni popravki v političnem pogledu predstavljajo tih preokret v uradnem zadržanju tržaške občine do svojih slovenskih občanov, ki mora v več ali manj bližnji bodočnosti roditi še druge pozitivne

sadove v smeri sožitja in enakopravnosti obeh tu živčih narodnosti. Priznanje gre vsem, ki so k temu pripomogli, in sicer županu, odboru in občinskemu svetu ter še posebno slovenskim svetovalcem Močniku, Berdonu in Dolencu.

Pokrajinski izvršni odbor SSK je nadalje pozitivno ocenil občuteno in množično udeležbo ljudi na proslavi osvoboditve 25. aprila v Rižarni, kar je dokaz, da so naši ljudje in drugi demokratični someščani še vedno živo dovzetni za temeljne vrednote, kot so življenje, svoboda in demokracija in so proti vsakršnemu nasilju in zaostrovanju razmer.

Enako dovzetnost naših ljudi je zaznati tudi pri oblikovanju bolj demokratične in učinkovitejše oblike nastopanja slovenske manjšine v odnosu do oblasti za doseg pravic, ki ji pripadajo.

Pokrajinski izvršni odbor SSK izraža solidarnost delavcem in uslužbencem Arzenala in Železarne v njihovem boju za ohranitev proizvodnje v teh objektih, ki jim grozi propadanje, če ne celo zaprtje.

Dolinska Majenca zopet vabi

Od petka, 6. maja, do torka, 10. maja, se bo v Dolini odvijala tradicionalna in priljubljena Majenca. Majenca ni samo dolinski vaški praznik in folklorna prireditev, ampak je veliko več: spominja nas namreč na čase, ko so ljudje s posebnimi obredi proslavljali prihod pomladi. Dolinska Majenca predstavlja nadaljevanje tega običaja, kar je razvidno zlasti pri »obredni« postavljanja t.i. maja. Že vrsto let spremlja dolinski praznik bogata kulturna ponudba, kar velja seveda tudi za letos: v petek, 6. maja, bo v dvorani Albina Grmeka Mladinskega krožka od 20. do 22. ure potekalo ljudsko ocenjevanje vin, isti dan pa bodo ob 20. uri otvorili umetniški razstavi v galeriji Torkla in v cerkvi sv. Martina.

Sobota bo posvečena otvoritvi Občinske razstave domačin vin, celo noč pa se bo odvijal »obred« postavljanja maja. V nedeljo, 8. maja, se bo ob 16. uri pričel kulturni spored z nastopom Pihalnega orkestra Breg iz Doline in folklorne skupine Mandrač iz Kopra. Za 19. uro je predviden prihod parterjev in parterc, ki bodo otvorili ples, na katerem bo igral ansambel Adria kvintet. V ponedeljek, 9. maja, bo od 20. ure dalje ples z ansamblom Happy day, v torek pa se bo praznik zaključil z nastopom Pihalnega orkestra Breg in s slovesnim podiranjem maja. Od 20. ure dalje bo ples z ansamblom Napoleon.

Brez dvoma bo tudi letošnja Majenca pritegnila v Dolino ogromno število ljubiteljev kulture, zabave in razvedrila.

Dolhar v SKK

Gost sobotnega večera Slovenskega kulturnega kluba je bil znani zdravnik, kulturni in družbenopolitični delavec dr. Rafko Dolhar. V soboto, 30. aprila, je bil govor o njegovem najnovejšem knjižnem trudu, knjigi Stezice, in njegovih planinskih doživetjih, ki jih je gost opisal tudi s pomočjo diapozitivov.

Prvomajska povorka

Osrednja povorka za 1. maj se je odvijala po tržaških ulicah. Udeležilo se je veliko število ljudi (po nekaterih ocenah kakih 6.000). Udeleženci so se zbrali pri Sv. Jakobu, nato pa so krenili proti Velikemu trgu, kjer je bilo zborovanje. Govoril je glavni tajnik sindikata kovinarjev UIL Luigi Angeletti. Slovenski poseg je imela Daria Gherlani. Posebno novost je predstavljala prisotnost v povorki tržaškega župana Riccarda Illyja. Bilo je namreč prvič, da se je kak tržaški župan udeležil prvomajskih proslavljanj.

Svečanosti so potekale tudi v drugih krajih tržaške pokrajine, točneje v Miljah in v Nabrežini. Skupna italijansko-slovenska proslava je bila na meji v Škofijah. Priredili so jo italijanski, slovenski in hrvaški sindikati. Med drugimi sta se je udeležila župana Aurelio Juri iz Kopra in Sergio Milo iz Milj.

Slovenska dijakinja nagajana

Na tekmovanju Gledališče-šola, ki poteka že peto leto zaporedoma in se ga udeležujejo tržaške višje srednje šole, je prvo nagrado za najboljšo žensko vlogo prejela dijakinja klasičnega liceja France Prešeren Sara Balde. Nagrado si je zaslužila za vlogo Lady Bracknell v Wildovi komediji Važno je imenovati se Ernest, ki jo je gledališka skupina liceja Prešeren pripravila za letošnje tekmovanje. Komisija je Sari Balde priznala »precejšnje interpretacijske sposobnosti« in »odlične komične utrinke«. Naj še povemo, da Sara sodeluje tudi pri gledaliških skupinah SKD Tabor in Slovenskega kulturnega kluba, kjer je nastopila npr. v Igru zamenjav ali Skupaj je lepše.

Popravek

V prejšnji številki Katoliškega glasa je bil objavljen napačen urnik šmarnic pri sv. Vincenciju v Trstu. V tej župniji šmarnic ni ob 19.45, pač pa so ob 17.25.

Jurjevanje 1994

To, da je jurjevanje najvažnejši praznik v skavtskem letu, ni nobena novost. Vsako leto na ta dan vstopi z obljubami cela vrsta novih članov v najštevilnejšo mladinsko organizacijo na Tržaškem. Letos je bilo na gmajni pri Gabrovcu preko 80 novincev, če štejemo novince veje izvidnikov in vodnic (11-16 let) ter volčičev in vereric (8-12 let). Vreme je bilo naklonjeno, tako da je vročina že presegala mejo strpnosti, organizacija pa prav tako brezhibna, da je vsakemu udeležencu ostal ta dan v prijetnem spominu.

Program jurjevanja poteka že vrsto let po ustaljenem redu: zjutraj je maša in obred obljub, sledi kosilo, po katerem mora vsak dati iz sebe vse na veliki igri. Zaključek predstavlja taborni ogenj, preden pa se vsi razidemo nam pesem slovesa podčrta zadnji skupni trenutek srečanja.

Že nekaj let se veja izvidnikov in vodnic zbere že dan prej in na kraju jurjevanja prespi. Letošnja novost pa je bila v tem, da smo imeli v gosteh dva goriška voda (na jurjevanje SZSO-SGS pa gresta dva tržaška voda). Že na februarškem dnevu spomina se je sodelovanje z goriškimi brati obneslo, tako da smo sklenili nadaljevati v to smer.

Jurjevanje: prenočevanje v šotorih, taborni ogenj, nočna straža. Spomin ne more mimo bližnjih, polletnih tabornih dni.

Prizadevni volk

Festival

Slovenske popevke

Po 30-letnem presledku se bo 7. in 8. t.m. v Kulturnem domu v Trstu odvijal 3. Festival slovenske popevke, ki ga prireja SKD Barkovlje. Prva dva sta bila namreč pred kar 30 leti, točneje 1. 1963 in 1964. Glavni takratni organizator je bil Stanko Birsa, nastopili pa so priznani pevci kot Ivan Sancin, Nora Jankovič, Ljuba Bercé in drugi.

Letos bo nastopilo 16 pevk in pevcev, ki jih bo spremljal orkester MIX pod vodstvom prof. Aleksandra Vodopivca. Naj navedemo samo nekaj naslovov: Bus bleus, Ponočnjak, Shujševalna itd.

Zbiranje podpisov

Konfederacija kmetov Italije je dala pobudo za zbiranje podpisov v korist predloga ljudske iniciative za preureditev državnega teritorija, potenciranje kmetijstva ter za ponovno vzpostavitev teritorialne, produktivne in družbene uravnovešenosti. Podpisovanje tega predloga je podprla tudi Kmečka zveza, ki vabi, naj se čimveč občanov odzove tej iniciativi. Podpisovanje je možno v občinskih tajništvih vseh občin, ki so vključene v tržaško pokrajino.

OBVESTILA

V ponedeljek, 16. maja 1994, ob 18. uri bo v baziliki sv. Silvestra v Trstu dr. Francka Premk z Inštituta za slovenski jezik pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti v Ljubljani. Predavala bo na temo: **Primož Trubar, Prevajalec psalmov, Reformator, Odnosi s Trstom in italijansko versko kulturo XVI. stoletja**. Sodelovali bodo: prof. Fedora Ferluga Petronio in prof. Fulvio Salimbeni.

V Marijinem domu pri Sv. Ivanu, ul. Brandesia, 27, gostuje v nedeljo, 8. marca, ob 17. uri amaterski oder Jaka Štorka s Proseka-Kontovela z veseloigro »13«. Režija Drago Gorup. Vabljeni!

Zopet o mejah

Vzhodne italijanske meje še naprej burijo duhove. Tako se je v soboto, 30. aprila, v Trstu, odvijal posvet o mejah, ki ga je priredila tržaška dešnica. Udeležili so se ga poslanec Nacionalnega zaveznitva Menia, bivši senator Agnelli, poslanec severne lige Niccolini, general Caccamo in zgodovinar Sema. Njihova stališča do Slovenije in Hrvaške seveda niso bila ravna prijateljska, govorilo se je namreč o spreminjanju meja, o vključevanju Srbije v ta proces (o tem je zlasti govoril Agnelli), o »tržaški italijansko-slovenski mafiji«, o domnevnih osvajalnih težnjah Slovenije in o tem, da ni primerno zaostrovanje vprašanja meja, saj se bo problem rešil sam od sebe zaradi vedno večjih avtonomističnih teženj v Istri.

Proti spreminjanju meja pa se je zavzel obrambni minister Fabbri, ki je bil prejšnji teden na obisku v Trstu. Po njegovem mnenju gre Osimski sporazum vsebinsko dopolniti, predvsem kar se tiče gospodarstva in zaščite manjšin.

Praznovanje sv. Leopolda Mandiča pri Domju ob Mednarodnem letu družine in 15. obletnici kapele bo v četrtek, 12. maja (god sv. Leopolda), ob 17. uri. Šmarnice in sv. maša. V nedeljo, 15. maja, ob 9.30 redna nedeljska sv. maša, ob 16. uri pa slovesna služba božja: mašuje g. Vinko Černigoj s sodelovanjem pevskega zbora Kolonkovec, ki ga vodi g. Dalca Vechiet. Ob 17. uri (na vrtu za kapelo) bo kulturni spored. Sodelujejo pevski zbor Kolonkovec, otroški zbor Slomšek iz Bazovice, osnovna šola Mara Samsa iz Domja. Priložnostni govor bo imela g. Ljuba Smotlak.

Domačine in prijatelje vljudno vabi cerkvena skupnost pri Domju.

Šmarnice na Tržaškem

Kraj	Ura
Sv. Jakob	16.30
Salezijanci	17.00
Sv. Vincencij	17.25
Rojan	17.30
Sv. Ivan	18.00
Barkovlje	18.30
Škedenj	19.30
Katinara	17.00
Repentabor	19.00
Ricmanje	19.00
Boršt	19.00
Sv. Križ	19.30
Bazovica	19.30
Mačkolje	19.30
Kontovel	19.45
Prosek	20.00
Boljunec	20.00
Dolina	19.00

V nedeljo, 15. maja, bo ob 16. uri v cerkvi na Opčinah molitveno srečanje za duhovniške poklice. Sodelovali bodo mladi.

Kamorkoli se ozrem — groza zgolj politike! Groza zgolj politike v trenutku, ko v teh naših težavah sploh ne gre za politiko, tudi ne za ekonomijo in socialo, temveč predvsem in izključno za moralo.

Marjan Rožanc

Veliko zanimanje je vzbudila razstava sakralnih predmetov v Ricmanjih.

Prizor s srečanja slovenske in italijanske mladine v Domu Jakoba Ukmarja v Škedenju.

Likovna kolonija v Loparju

Lopar je istrska vas, tipična zaradi tega, ker nima nič posebnega. Je značilni primerek kmečkega podeželja s hitrim izginjanjem starega in nasilnim vdiranjem novega. V njej se je začel projekt kulturnega oživljanja. V maju bo namreč prav tu likovna kolonija.

Lopar je samostojna vas na hribu, ki ga obkroža Rokava in brezimni potok. Ko v vas Lopar pride naključni obiskovalec, na prvi pogled ne najde nič posebnega in znamenitega. Stari gostilni in trgovina sta ostali le v spominu starejših krajanov. Včasih mogočni Klanfarski kompleks z notranjim dvoriščem in velbom je okrnjen na enolični kanton z enim samim baladurjem. Fugulerje Mržlikov in Mazarinov so porušili ob popraviljanju cest, ko so Loparci odvažali zrušene grublje. Zadnja krušna peč je ostala v kotu ognjiščne kavade, ki so jo ob izbirljivosti interesentov kupili srbski »forešti«.

Vas pa odkrije svoje skrivnosti, če se človek le malo ustavi. Ima svojo cerkveno in zadnje ognjišče. Svojo legendo in vaške skrivnosti, ki jih Loparci še danes le šepetajo: skrite ljubezni in nezakonske hčere. Ima svoje priimke in rodbine. Barini so bili dobri delavci, pivci, pevci in igralci na moro. Dušci so bili zidarji, površni; Marlini živinorejci. Nekateri pa nič dobri ljudje. Tu srečamo z gubami prepredene obraze, ki imajo svoje spomine, izreke in govor, ki je ohranil in uglasbil duha ljudi tega kraja. Na srečo se je ohranilo tudi nekaj fotografij starih zgradb, veliko predmetov in zadnji

propadajoči objekti z neodločnimi lastniki ali brez njih. Vas se je že skoraj pobelila ne le od cvetočih dreves po vrtovih, ampak od belih fasad novih in obnovljenih hiš.

To je vse in na tem se gradi rekonstrukcija vasi in oživljanje kraja. Likovna kolonija, ki je tu lani potekala prvič, je del tega oživljanja in opravlja važen del ohranjanja duha preteklega časa in bogatitve kraja. Prvotno je bila v začetku maja. Zaradi tematske poglobitve je bil čas ustvarjanja razširjen na ves mesec maj.

Ustvarjalci bodo, vsak po svojem navdihu, slikali naravo in arhitektu-

ro. Upodobitve čaka stara loparska »fjera«, petje fantov pod cipresami, kmetje pri delu, istrski voli Gajardi in Boškarini. Navdih izzovejo lahko legenda o sv. Rufu ali večerne pripovedi z ognjišča pri Naniju Markiju. Nekateri bodo motive črpali s poslikane stare skrinje in okrasja na prthih in noše s plesa.

Ob koncu kolonije bo pripravljena razstava in izdana publikacija. Vsi, ki bi se kolonije radi udeležili, to lahko storijo v celem mesecu maju. Dovolj je, da se oglasi v hiši od Čjuda v Loparju ali po tel. na številko 066-55534.

Leda Dobrinja

SLOVENSKO STALNO
GLEDALIŠČE

Helmut Peschina

Boš že videla

Igra Mira Sardoč, režija Jože Babič

V četrtek, 12. maja, ob 20.30
v Kulturnem domu na PROSEKU
v petek, 13. maja, ob 20.30
v Župnijski dvorani v BAZOVICI
v soboto, 14. maja, ob 20.30
v Kulturnem domu na COLU

Sklad Futura

V Kmečki banki je na voljo strankam še en servis. Gre za dopolnilno socialno in pokojninsko zavarovanje, o katerem je v zadnjem času še precej govora predvsem zaradi deficitarnega stanja državnega zavoda za socialno zavarovanje, ki ne bo moglo v nedogled nuditi vseh dosedanjih storitev. Prav zato bodo morali državljani sami poskrbeti za primerno dodatno pokojnino.

In ravno v tej luči je prišlo do dogovora med goriško Kmečko banko iz zavarovalnico RAS - Riunione Adriatica di Sicurtà, ki ima bogato izkušnjo na področju dopolnilnega skrbstva. Spričo tega sporazuma bodo lahko stranke podpisale neposredno pri okencih Kmečke banke zavarovalno polico imenovano Sklad Futura.

Sklad Futura bo omogočal varčevalcem, da privarčujejo potreben kapital ali dopolnilno pokojnino, ki se bo sproti ovrednotila. Postopek je zelo enostaven, saj se osnuje na zaporednih plogih za obdobje najmanj 10 let. Klient bo v tem primeru pooblastil banko, da mu mesečno dvigne s tekočega računa dogovorjeni znesek, ki lahko znaša tudi samo 100.000 lir. Denar se bo stekal v posebne sklade, ki jih bo upravljala družba RAS. Ti skladi zagotavljajo najširše jamstvo za varčevalca in njihova vrednost raste iz leta v leto.

Dodatno prednost predstavlja možnost, da se vplačano zavarovalnino lahko odbije od davka IRPEF v mejah, ki jih predvideva zakonodaja. Vloženi kapital ni niti oddavljiv in nihče ga ne more ne zarubiti ne zaseči.

Sklad Futura ima pravico podpisati vsaka stranka Kmečke banke, ki je dopolnila 18. leto in ni presegla 65. leta starosti. Pobuda je predvsem zanimiva za osebe v mladih in srednjih letih, ki si na ta način zagotovijo brezskrbno prihodnost ne samo zase, temveč tudi za svoje bližnje. Prav zato velja slediti zamisli Kmečke banke z veliko pozornostjo. Za morebitna pojasnila pa je vsem na razpolago osebje banke, ki bo znalo primerno svetovati vsakomur najboljšo rešitev.

Ostajamo Vam na razpolago za katerokoli obrazložitev.

S spoštovanjem.

**Banca Agricola
Kmečka banka
Gorica**

Radio Trst A

Poročila: ob 7.00, 8.00, 10.00, 13.00,
14.00, 17.00, 19.00.

Spored od 8. do 14. maja 1994

Nedelja: 8.20 Koledar. 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 10.00 Mladinski oder: Čudesa iz čistega ničesa. 11.00 Za smeh in dobro voljo. 11.20 Filmi na ekranih. 11.45 Vera in naš čas. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa. 15.00 Krajevne stvarnosti. 15.30 Glasba za vse okuse. 16.00 Krajevne stvarnosti. 17.00 Šport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Na bregovih Vardarja. 9.15 Ivo Andrić: Most na Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.50 Orkestralna glasba. 14.10 Otroški kotiček. 14.30 Potpuri. 15.00 Julius Kugy: Slovenske gore, slovenski ljudje. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Marta Ivašič: Šolski prijatelj.

Torek: 8.10 Skozi tančico molka. 8.30 Soft Music. 9.15 Odprta knjiga. Ivo Andrić: Most na Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 14.10 Aktualnosti. 16.00 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dante Alighieri: Božanska komedija - Nebesa.

Sreda: 8.10 Srednjeevropski radijski obzornik. 9.15 Odprta knjiga. Ivo Andrić: Most na Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Krajevne stvarnosti: Na goriškem valu. 15.00 Made in Italy. 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Literarne podobe: 13 za 13.

Četrtek: 8.10 S hrano do zdravja. 8.40 Revival. 9.15 Ivo Andrić: Most na Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Kulturne diagonale: Iz filmskega sveta. 15.30 Popoldanski potpuri. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Dopisnice z najbližnjega vzhoda.

Petek: 8.40 Potpuri. 9.15 Ivo Andrić: Most na Drini. 10.30 Intermezzo. 11.45 Okrogla miza. 12.40 Primorska poje. 13.20 Orkestralna glasba. 13.30 Za smeh in dobro voljo. 14.10 Otroški radijski tednik. 14.30 Krajevne stvarnosti: Od Milj do Devina. 15.00 Nekaj minut z... 15.30 Mladi val. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 8.40 Revival. 9.00 Bonton odpira vsa vrata. 9.20 Potpuri. 10.10 Koncert. 12.00 Tarozajanski glas. 12.45 Glasnik Kanalske doline. 13.20 Glasba po željah. 14.10 Nediški zvon. 15.00 Tisoč let naših prednikov. 15.30 Soft Music. 16.00 Zapisi o literatih. 17.10 Mi in glasba. 18.00 Janez Povše: »Prosim, vprašajte berlinski zid!«

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:
Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta, 18 - Gorizia - P.I. 00480890318

Tiska: Tiskarna Budin

Riva Piazzutta, 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:
Italija 55.000
Slovenija 55.000
inozemstvo 80.000
zračna pošta 100.000

Oglašni in osmrtnice: za vsak mm višine v širini enega stolpca 1000 lir, k temu dodati 19% IVA

Član:

ZDRUŽENJE ITALIJSKEGA
PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALIJSKIH
KATOLIŠKIH TEDNIKOV

SKLAD FUTURA ZA PRIHODNOST Z AČNITE SKLADATI.

Zanesljivost Kmečke banke
in izkušnja zavarovalnice
RAS skupaj za Sklad Futura.
Načrt dopolnilnega
socialnega skrbstva
z zagotovljeno
osnovno naložbo ali
dopolnilno pokojnino,
ki se sproti ovrednoti.
Osebe Kmečke banke
vam je na voljo za vsa
potrebna pojasnila.
Zagotovite si brezskrbnost
s Skladom Futura.

**Banca Agricola Gorizia
Kmečka banka Gorica**

V sodelovanju z

VREDNOTE EVANGELIJA SO ŠE VEDNO

NAJVEČJI IDEALI ČLOVEKA. TUDI LETOS PODPIŠI,

DA S TEM PODPREŠ TO, V KAR VERUJEŠ.

“Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe.” Katoliška Cerkev se od zmeraj trudi, da naznanja in izpričuje poslanstvo evangelija. To je poslanstvo, ki gre preko časa in zaobjema največje človekove vrednote. Med te splošne vrednote sodijo zaupanje v Boga, solidarnost, mir, ki jih katoliška Cerkev uresničuje v korist posameznim osebam in družinam, v Italiji in svetu. Da pomaga trpečim, ubogim in bolnim, da podpira vse tiste, ki potrebujejo pomoči v težkih razmerah, da prinaša in brani mir. To pričanje in zavzetost lahko izkaže vsak katoličan tudi s prispevkom osem od tisoč na prijavi IRPEF . Zadostuje podpis, ki je izrednega pomena.

KATOLIŠKA CERKEV
CEI Italijanska Škofovska Konferenca

SCELTA DEL DICHIARANTE PER LA DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF (In caso di scelta FIRMARE in UNO degli spazi sottostante)			
Stato (a scopi sociali e umanitari)	Chiesa cattolica (a scopi religiosi e caritativi) <i>Carlo Rossi</i>	Unione Chiese cristiane avventiste del 7° giorno (a scopi sociali e umanitari)	Assemblee di Dio in Italia (a scopi sociali e umanitari)
			Chiesa Evangelica Valdese (Unione Chiese metodiste e valdesi) (a scopi sociali, assistenziali, umanitari o culturali)

OSEM OD TISOČ KATOLIŠKI CERKVI, VELIKO DEJANJE, KI NAS NIČ NE STANE.

KAKO DODELITI
OSEM OD TISOČ KVOTE
IRPEF ZA KATOLIŠKO
CERKEV

Oznaka, ki omogoča davko-plačevalcu nakazilo, je v vseh modelih 740, 730 - I, 101 in 201. Kakor v primeru podpisni, kjer je imenovana katoliška Cerkev. Zato, da bo tvoja izbira veljala, zapomni si, da se moraš podpisati s celim imenom, v za to določen prostor in samo v enega od teh. Spomni isto tudi svojega/o moža/ ženo, če predstavitva skupno prijavo. Navajamo nekaj posebnosti, ki se razlikujejo z ozirom na model prijave.

MODEL 101 IN 201

Če uporabljaš model 101 ali 201 in nisi dolžan po zakonu prijaviti dohodkov, zapomni si, da za svojo izbiro v prid katoliški Cerkvi moraš svoj model vseeno podpisati in ga v dveh izvodih in z navadnim plačilom poštnine poslati za to poverjenemu uradu za davke ali pa ga, zmeraj v dvojni kopiji, izročiš pristojnemu uradu v občini, kjer prebivaš: in to od 1. maja do 30. junija 1994.

MODEL 730 - I

Če uporabljaš model 730 - I (marec ali april), ga moraš deti v za to primerno kuverto (zapri jo in se podpiši po robovih zato, da je zjamčena tajnost) in jo izroči delodajalcu, ustanovi, ki deli pokojnine ali CAAF-u (Poverjenemu centru za davčno asistenco).

MODEL 740

Če pa moraš izpolniti model 740, boš našel oznako za dodelitev osem od tisoč na prvi strani, takoj za osebnimi podatki. V posebnih primerih, ki jih predvideva 15. paragraf navodil za izpolnjevanje modela 740/94, boš moral uporabiti obrazec, ki ga ista navodila navajajo.